

ကမ္ဘာကြီးရဲ့ တောင်ပံတစ်စုံ

ဒေါက်တာဖြိုးသီဟ

ဒုတိယအကြိမ်

ကျား-မ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုတွေ မရှိတော့ဖို့ လူမှုရေး အဖွဲ့အစည်းတွေကနေ ဦးဆောင်ပြီး လူထုကို အသိပညာတွေ ပေးခဲ့ကြပါတယ်။ အဲဒီအသိပညာပေးလုပ်ငန်းတွေကတစ်ဆင့် ကမ္ဘာကြီးရဲ့ တောင်ပံ တစ်စုံ ဆိုတဲ့စကားလုံးကို ကျွန်တော် စကြားခဲ့ရတယ်။ သိပ်လည်း သဘောကျမိလို့ အဲဒီခေါင်းစဉ်နဲ့ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ် ရေးဖြစ်ခဲ့သလို ခုစာအုပ်ကိုလည်း အဲဒီနာမည်လေးပဲ ပေးဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

ဒေါက်တာပြုံးသီဟ

စိတ်ပျက်ပြီး လှည့်ပြန်လာတော့မယ် ကြံတိုင်းမှာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် မေးပါ။ မဖြစ် နိုင်တော့ဘူးဆိုတာ သေချာပြီလား။ မသေချာမချင်း ကိုယ့်မှာ အောင်မြင်ဖို့ အခွင့် အလမ်း ရှိပါသေးတယ်။ ဘဝဆိုတာ တာတိုပြေးပွဲ မဟုတ်ပါဘူး။ မာရသွန်ပွဲပါ။ စာမေးပွဲ အမှတ်ကောင်းရုံ၊ ဉာဏ်ကောင်းရုံနဲ့ ဒီမာရသွန်ပြေးပွဲကြီးမှာ မအောင် မြင်နိုင်တာ သေချာပါတယ်။ အဲဒီလို ပြိုင်ပွဲရှည်ကြီးမှာ ထိပ်ဆုံးက ပန်းဝင်နိုင်ဖို့ အဓိက အရေးကြီးလာတာက စိတ်ဓာတ်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဘာပဲလုပ်လုပ် ရအောင်လုပ် မှ

အရင်တုန်းက လက်ခံခဲ့တာ Leaders are born ခေါင်းဆောင်တွေဟာ မွေးရာပါ အရည်အချင်း ပြည့်ဝသူတွေတဲ့။ ခုတော့ မဟုတ်တော့ဘူး။ Leaders are made ခေါင်းဆောင်ကောင်းတွေဖြစ်ဖို့ လေ့ကျင့်ယူလို့ ရတယ် ဆိုပြီး လက်ခံလာကြပြီ။ အဲဒီလို လူတစ်ယောက်ရဲ့ အရည်အသွေးကို လွှမ်းမိုးနိုင်တဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်မှာမှ မိဘ က အရေးကြီးဆုံးပါပဲ။ ဒါကြောင့်လည်း "လက်ဦးဆရာ မည်ထိုက်စွာ ပုဗ္ဗာစရိယ မိနဲ့ဘ" ဆိုပြီးတော့ ပြောလေ့ရှိကြတာ။

ပုဗ္ဗာစရိယ မိနဲ့ဘ မှ

ကမ္ဘာကို ကိုင်လှုပ်နေတာ generalist တွေပါတဲ့။ နိုင်ငံတော် သမ္မတ၊ ဝန်ကြီးချုပ် စတဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေဟာ ပညာရပ် တစ်ခုတည်းကို ထဲထဲဝင်ဝင် ကျွမ်းကျွမ်း ကျင်ကျင် သိတဲ့ specialist တွေ မဟုတ်ကြပါဘူး။ ကဏ္ဍအားလုံးကို နားလည် သဘောပေါက်ပြီး ကိုယ့်အဖွဲ့အစည်း၊ ကိုယ့်နိုင်ငံအတွက် အကောင်းဆုံးဖြစ်မယ့် ဆုံးဖြတ်ချက်တွေကို ချမှတ်နေကြတဲ့ generalist တွေ ဖြစ်ပါတယ်။

ခေါင်းဆောင်မှုဆိုတာ မှ

□ ဘဝ ဆိုတာကို ကျောင်းလို့ တင်စားရင် အဲဒီကျောင်းမှာ အောင်မြင်မှု ရဖို့ ကျွန်တော်တို့တွေ စာမေးပွဲ ဖြေကြရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီစာမေးပွဲ တွေက တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် မတူဘူး။ ကိုယ့်ကို ပေးလာတဲ့ ပုစ္ဆာတွေကိုပဲ ဖြေဆိုကြရတယ်။ သူများပုစ္ဆာ သွားဖြေချင်လို့ မရဘူး။ ဆရာဝန် ဖြစ်သွားတာချင်း တူရင်တောင် မိဘပံ့ပိုးမှု ရှိတဲ့သူက ကျောင်း ဆက်တက်ဖို့၊ နိုင်ငံခြားထွက်ဖို့ လုပ်နေချိန်မှာ ပံ့ပိုးမှု မရှိတဲ့သူက ကိုယ့် ပိုက်ဆံ ကိုယ် ရှာနေရတယ်၊ အလုပ် လုပ်နေရတယ်။ ဒါကို ငါ သူတို့လို မဖြစ်ရကောင်းလား ဆိုပြီး လောကကြီးကို အပြစ်ထိုင်တင်နေရင်တော့ အချိန်ကုန်သွားတာပဲ အဖတ်တင်မယ်၊ ဘာမှ ဖြစ်လာမှာ မဟုတ်ဘူး။

လူငယ်ကလေး သုံးယောက် ရှိလေသည် မှ

□ ကိုယ် ငယ်ငယ်ကတည်းက ပုံသွင်းခဲခဲ့ရသလို မိန်းကလေး ဆိုတာ အား နွဲ့တယ်၊ သတ္တိမရှိဘူး၊ ဦးမဆောင်နိုင်ဘူး၊ ဘုန်းကံ မရှိဘူး စတဲ့ ပုံစံခွက် တွေထဲကနေ ရုန်းထွက်ကြဖို့ လိုပါတယ်။ ဘတ်စကားပေါ်မှာ အားနွဲ့တဲ့ မိန်းမသား ဆိုပြီး ထိုင်ခုံနေရာပေးတာ မလိုချင်ပါနဲ့။ ဘတ်စကားပေါ်မှာ 'ညာတာစရာ' ဖြစ်နေခဲ့တဲ့ ကိုယ်တွေဟာ အမှောင်ထဲ ရောက်တဲ့အခါ လူသူကင်းဝေးတဲ့နေရာ ရောက်တဲ့အခါ ဆိုရင်တော့ 'အနိုင်ကျင့်စရာ' အဖြစ် ပြောင်းလဲရုံဖြင့်ခံကြရမယ် ဆိုတာကို သဘောပေါက်ထားပေးပါ။

သတ္တိရှိတဲ့ ပိန်းမများ မှ

□ အောင်မြင်မှုတိုင်း အောင်မြင်သူတိုင်းရဲ့ နောက်ကွယ်မှာ ပံ့ပိုးပေးသူ၊ ပေးဆပ် အနစ်နာခံသူတွေ ဆိုတာ ရှိကြရစမြဲပဲ။ မြန်မာပြည် လွတ်လပ်ရေး ရဖို့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းရဲ့ အခန်းကဏ္ဍ အရေးပါသလို လူမသိသူမသိနဲ့ အသက်ပေးသွားရတဲ့ မျိုးချစ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုလည်း မေ့ထားလို့မရဘူး။ ဘောလုံးပွဲတစ်ပွဲမှာ အနိုင်ရိုး သွင်းလိုက်တဲ့ တိုက်စစ်မှူးကို ချီးကျူးဖို့ လိုသလို ရိုးမပေးရအောင် စွမ်းစွမ်းတမံ ကာကွယ်ပေးသွားတဲ့ ရိုးသမားကိုလည်း အသိအမှတ်ပြုပေးရမယ်။

အသင်းအဖွဲ့စိတ်တတ် ဆိုတာ မှ

□ ဆင်းရဲတဲ့တိုင်းပြည်မှာ မွေးလာတိုင်း ကိုယ်လည်း လိုက်ဆင်းရဲမှာပဲလို့ ဘယ်သူမှ တထစ်ချ မပြောနိုင်ပါဘူး။ အရာအားလုံးက ကိုယ့်အပေါ်မှာ အဓိက မူတည်ပါတယ်။ အပုံအပိုး မရှိတော့ ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုးရတယ်။ ပိုကြိုးစားရတယ်၊ ပိုပင်ပန်းတယ်။ ဒါပေမဲ့ မဖြစ်နိုင်တာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ စိတ်ဓာတ်မကျပါနဲ့။ ကျွန်တော်တို့ ချမ်းသာအောင် လုပ်လို့ ရပါတယ်။

ချမ်းသာဖို့လိုတယ် မှ

□ လူငယ် တော်တော်များများမှာ တွေ့ရတတ်တဲ့ နောက်ထပ် ပြဿနာတစ်ခုကတော့ လက်ရှိအလုပ်မှာ ပျော်ရွှင်မနေကြတာပါပဲ။ ဒါကလည်း ပညာရေးက အားနည်း၊ ကိုယ့်အိပ်မက် ကိုယ် မသိ၊ ကိုယ့်ဝါသနာကိုယ် မသိဘဲ အဆင်ပြေရာ အလုပ်တစ်ခုကို ဝင်လုပ်နေကြရတဲ့ အနေအထားရဲ့ နောက်ဆက်တွဲလို့ပဲ ဆိုရပါမယ်။ အဲဒီလို မပျော်မရွှင် ဖြစ်နေကြတဲ့အခါ သူ့ကိုယ်တိုင်လည်း မတိုးတက်ဘူး၊ သူ လုပ်နေတဲ့ အဖွဲ့အစည်း၊ နောက်ဆုံး သူ နေထိုင်တဲ့ နိုင်ငံပါ မတိုးတက်တော့ပါဘူး။

နယ်က လူငယ်တွေ သိစေချင်ပါတယ် (၃) မှ

□ သူသာ ယောက်ျားကလေး မွေးလာခဲ့မယ် ဆိုရင်တဲ့၊ သူ့သားကလေးကို အမျိုးသမီးတွေရဲ့ဘဝကို စာနာ နားလည်တဲ့ ယောက်ျားတစ်ယောက် ဖြစ်လာအောင် ပြုစု ပျိုးထောင်ပေးသွားမယ်တဲ့။ ကောင်းလိုက်တာ။ ကိုယ့်အလှည့်မှာ ဒါမျိုးယောက်ျားနဲ့ ကြုံခဲ့ရလေတော့ ကိုယ့်သားကလေး ကျရင် ဒီလို မဖြစ်စေချင်ဘူး။ ကိုယ်လိုလည်း ဘယ်မိန်းကလေးကိုမှ မကြုံစေချင်ဘူး ဆိုတဲ့ သူ့ရဲ့စေတနာနဲ့ အတွေးအမြင်ကလေးကို တွေ့လိုက်ရပါတယ်။

ကမ္ဘာကြီးရဲ့ တောင်ပံတစ်စုံ မှ

ကမ္ဘာကြီးရဲ့တောင်ပံတစ်စုံ

ဒေါက်တာဖြိုးသီဟ

တတိယအကြိမ်

WISDOM HOUSE

☎ ၀၉-၂၅၄၁-၄၈၅၆၈၊ ၀၁-၉၅၄၅၀၃၆၊ ၀၉-၄၃၀-၄၁၈၅၇။

Wisdom House Publishing Facebook Pageကို

@wisdomhousepublishing ဖြင့် ရှာဖွေကြည့်ရှုနိုင်ပါသည်။

<https://www.facebook.com/wisdomhousepublishing/>

ပထမအကြိမ်
ဒုတိယအကြိမ်
တတိယအကြိမ်
အုပ်ရေး
ထုတ်ဝေသူ

အောက်တိုဘာလ၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ်။
ဇန်နဝါရီလ၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်။
ဖေဖော်ဝါရီလ၊ ၂၀၂၂ ခုနှစ်။
၁၀၀၀
ဦးမောင်မောင်
Wisdom House စာအုပ်တိုက် (မြ-၀၀၄၇၁)
အခန်း (၁၁)၊ တိုက် (၈၆၃)၊
လက်ဝဲမင်းဒင်လမ်း၊ မေတ္တာညွန့်ရပ်ကွက်၊
တာမွေမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ပုံနှိပ်သူ

ဦးဇော်မြင့်ဝင်း
ကာလာဇန်ပုံနှိပ်တိုက် (မြ-၀၀၁၄၂)
အမှတ် (၈၄)၊ (၃၁) လမ်း (အထက်)၊
ပန်းဘဲတန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။

မျက်နှာဖုံးဒီဇိုင်း
အတွင်းအပြင်အဆင်
အတွင်းဖလင်
တည်းဖြတ်
တန်ဖိုး

ကိုကြီးဌေး
H. Lwin
ထက်အာကာကျော်
အေးကျော်မင်း
ကျပ် ၈၀၀၀

၈၉၅. ၈၄

ဖြူးသီဟ၊ ဒေါက်တာ
ကမ္ဘာကြီးရဲ့ တောင်ပံတစ်စုံ / ဒေါက်တာဖြူးသီဟ။ - ရန်ကုန်၊
Wisdom House စာအုပ်တိုက်၊ ၂၀၂၂။
၁၈၄ - စာ၊ ၁၅. ၂ x ၂၂. ၇ စင်တီ။
(၁) ကမ္ဘာကြီးရဲ့ တောင်ပံတစ်စုံ (တတိယအကြိမ်)

မာတိကာ

□ မမျှော်လင့်ဘဲ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ရှာတွေ့ခဲ့သူတစ်ဦး၏ကျေးဇူးတင်လွှာ	က
၁။ လူငယ်ကလေး သုံးယောက် ရှိလေသည်	၁
၂။ ပက်နဲ့ ဖလှိုက်က ပြောသွားတယ်	၉
၃။ ဘာပဲ လုပ်လုပ် ရအောင် လုပ်	၁၇
၄။ ပုဗ္ဗာစရိယ မိနဲ့ဖ	၂၁
၅။ ဘယ်လိုမိဘမျိုး ဖြစ်ပေးမလဲ	၂၇
၆။ အမေနဲ့ တစ်နေ့တာ	၃၃
၇။ ချမ်းသာဖို့ လိုတယ်	၄၁
၈။ သတ္တိရှိတဲ့ မိန်းမများ	၄၅
၉။ ကိုယ်ချင်းစာကြည့်ပေးပါ	၅၁
၁၀။ ပါရမီဖြည့်ဖက် ဆိုတာ	၅၅
၁၁။ ပိုပေးရတဲ့သူ ကိုယ် ဖြစ်ပါစေ	၅၉
၁၂။ စစ်မှန်တဲ့ ပျော်ရွှင်မှု ဆိုတာ	၆၅
၁၃။ အသင်းအဖွဲ့စိတ်ဓာတ် ဆိုတာ	၇၁
၁၄။ လေးစားမှု ဆိုတာ တမင် လုပ်ယူလို့ မရပါ	၇၇
၁၅။ ခေါင်းဆောင်မှု ဆိုတာ	၈၁
၁၆။ ယုံကြည်ရတဲ့သူ ဆိုတာ	၈၇
၁၇။ ကျင့်ဝတ်နဲ့ ညီတဲ့သူ ဆိုတာ	၉၃
၁၈။ ခံယူချက်နဲ့ စိတ်ဓာတ်အရည်အသွေး	၉၉

၁၉။ စိတ်ဖိစီးမှုတွေကို ဘယ်လို ကျော်လွှားမလဲ	၁၀၅
၂၀။ နယ်က လူငယ်တွေ သိစေချင်ပါတယ် (၁)	၁၁၁
၂၁။ နယ်က လူငယ်တွေ သိစေချင်ပါတယ် (၂)	၁၁၇
၂၂။ နယ်က လူငယ်တွေ သိစေချင်ပါတယ် (၃)	၁၂၃
၂၃။ နယ်က လူငယ်တွေ သိစေချင်ပါတယ် (၄)	၁၂၉
၂၄။ နယ်က လူငယ်တွေ သိစေချင်ပါတယ် (၅)	၁၃၅
၂၅။ အရှုံးမပေးနဲ့ ငှက်ငယ်	၁၄၁
၂၆။ ကမ္ဘာကြီးရဲ့ တောင်ပံတစ်စုံ	၁၄၇
၂၇။ ကားမောင်းရင်း ရတနာ သင်ခန်းစာ ၁၀ ချက်	၁၅၅
၂၈။ EQ မြင့် မမြင့် ဘယ်လို သိနိုင်မလဲ	၁၆၁
၂၉။ ရသစာပေရဲ့ အကျိုးကျေးဇူး ၈ ရပ်	၁၆၇
၃၀။ ၂၀၁၅ အလွန်အတွက် ဒါတွေ ပြင်ဆင်ထားဖို့ လိုမယ်	၁၇၃

မမျှော်လင့်ဘဲ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ရှာတွေ့ခဲ့သူတစ်ဦး၏ ကျေးဇူးတင်လွှာ

အခုလိုမျိုး ကျွန်တော် ရေးခဲ့တဲ့ ဆောင်းပါးတွေကို စုပြီး စာအုပ်တစ်အုပ် အဖြစ် ထုတ်ထားတာကို မြင်နေရတာဟာ ကျွန်တော့်အတွက်တော့ အိပ်မက်လိုပဲ။ ကိုယ် မျှော်လင့်ထားတာတွေ ဖြစ်လာခဲ့ရင် လူတွေ ပြောတတ်ကြတဲ့ Dreams do come true ဆိုတာမျိုးတော့ မဟုတ်ဘူး။ သိပ်ထူးဆန်းတာတစ်ခု ဖြစ်လာတဲ့အခါ တစ်ယောက်ယောက်ကို “ကျွန်တော့်ကို ရိုက်ပါဦး” လို့ ရိုက်ခိုင်းပြီး နာသွားတော့မှ “ဪ... အိပ်မက် မဟုတ်ပါလား” လို့ ပြောရမယ့် အခြေအနေမျိုးပါ။ ဘာလို့ ဆိုတော့ ခုလို စာရေးသူတစ်ယောက် ဖြစ်လာလိမ့်မယ်လို့ ဘယ်တုန်း ကမှ စိတ်ကူးတောင် မယဉ်ခဲ့ဖူးလို့ပါပဲ။

ကျွန်တော် စာတွေ ရေးမှန်း သိတဲ့သူတွေက မေးကြတယ်။ ဘယ် အရွယ်ကတည်းက စာရေးတာလဲ တဲ့။ အဲဒီလို မေးခံရတဲ့အခါတိုင်း ကျွန်တော် ပြုံးမိတယ်။ ငယ်ငယ်က အပြင်စာ မပြောနဲ့၊ စာစီစာကုံး တောင် အလွတ် ကျက်ဖြေခဲ့တာကိုး။ ပြောရရင် စာရေးတယ် ဆိုတဲ့ကိစ္စ ဟာ မမျှော်လင့်ဘဲ ကျွန်တော့်ဘဝထဲ ရောက်လာခဲ့တယ် ဆိုရပါမယ်။

‘စာဖတ်သူတိုင်း စာမရေးနိုင်ကြပေမဲ့ စာရေးသူတိုင်းကတော့ စာဖတ်တဲ့သူတွေ ဖြစ်နေကြတယ်’ ဆိုတဲ့ စကားလိုပဲ။ ငယ်ငယ် ကတည်းကတော့ စာဖတ်ဝါသနာ ပါခဲ့တယ်။ ဘယ်သူကမှ ဘယ်စာအုပ် ကောင်းတယ် ဖတ် ဆိုပြီး ညွှန်းမပေးခဲ့ကြဘူး။ လက်လှမ်းမီတာကလေး တွေ ဖတ်တာပေါ့။ အဲဒီဝါသနာကို ဆရာဖေမြင့်ရဲ့ စာအုပ်တွေက ထပ် နှိုးဆွပေးခဲ့တယ်။ ဒီအခါမှာ စာဖတ်ရတာ ပိုပျော်လာတယ်။ စာဖတ်သူ

mgyoe.com

တစ်ယောက်၊ စာချစ်သူတစ်ယောက် ဖြစ်ရတာ ပိုဂုဏ်ယူလာတယ်။
ဖတ်တဲ့ စာအမျိုးအစားလည်း ပိုစုံလာတယ်။

အဲဒီနောက် ၂၀၁၂ ဖေဖော်ဝါရီမှာ ဆေးတက္ကသိုလ် (၁) ကနေ ကျွန်တော် ဘွဲ့ရတယ်။ အဲဒီတုန်းက ဘွဲ့ရပြီးသွားတဲ့အချိန်မှာ ဆ-မ တန်းမရဘူး။ သင်တန်း ထပ်တက်ပြီးမှ ရတာ။ သင်တန်းက ခြောက်လ ပိုင်းလောက်မှာ ဖွင့်တယ်။ လေးလလောက် ကြားမှာ အားနေတာပေါ့။ ဖေဖော်ဝါရီကိုလည်း စသုံးဖြစ်နေပြီ ဆိုတော့ အဲဒီမှာ စာတွေ ရေးတင်လို့ ရတယ် ဆိုတာ သိနေပြီ။ အဲဒီမှာတင် Cronyism နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ကိုယ့်အမြင်ကလေးကို ဘာရယ်မဟုတ် ရေးပြီး တင်ကြည့်လိုက်တယ်။ သူငယ်ချင်းတွေကလည်း အားပေးကြတယ်။ ဖတ်လို့ သိပ်ကောင်းတယ်၊ ဆက်ရေး စသဖြင့်ပေါ့။ အဲဒီကနေပဲ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ရှာတွေ့ခဲ့တယ် ဆိုရပါမယ်။ ဟုတ်တယ်၊ စာရေးရတာ၊ စာရေးရင်းနဲ့ ကိုယ် သိထားတာ လေးကတွေ၊ ကိုယ့်အမြင်တွေ ဝေမျှရတာကို ကျွန်တော် သိပ်ပျော်တယ်။

လောကမှာ အပျော်ရဆုံးလူဟာ သူများကို ဝေမျှနေရတဲ့သူ ဆိုတာ တကယ် မှန်တယ်။ ခုလို စာတွေ ရေးရင်း သူများတွေကို သိစေချင်လာ တဲ့အခါ ဘာထူးခြားလာလဲ ဆိုတော့ စာဖတ်အား သိသိသာသာ တက် လာတာပဲ။ သူများကို ပြန်ပြောချင်တာကိုး။ စာဖတ်ရင် ဖတ်တာ နည်း နည်း၊ တွေးတာများများ ဖြစ်လာတယ်။ စကားလုံးကလေး တစ်လုံးကို ဒီအတိုင်း မထားဘူး။ အသေးစိတ် လိုက်လေ့လာတယ်။ ရှာဖတ်တယ်။ ပိုပို သိလာတယ်။ ဒီလိုနဲ့ပဲ စာတွေလည်း ရေးဖြစ်လာခဲ့တယ်။ အားပေး တဲ့ စာဖတ်သူတွေလည်း ရလာခဲ့တယ်။

ဒီစာအုပ် ဖြစ်လာစေခဲ့တဲ့ အလှည့်အပြောင်းကတော့ ၂၀၁၅ ခုနှစ် ထဲမှာ ဆောင်းပါးကလေးတစ်ပုဒ်ကို ဖေဖော်ဝါရီမှာ ရေးတင်ဖြစ်ခဲ့တယ်။ အဲဒီဆောင်းပါးကို ကျွန်တော့်စာအုပ်အတွက် ထုတ်ဝေသူ ဖြစ်လာမယ့် ဆရာကြည်ရွှန်းက ဖတ်မိတယ်။ ဖတ်မိပြီး ကျွန်တော့်ဆီ ဆက်သွယ်လာ တယ်။ အဲဒီနေ့ကဆိုလေ ရင်ထဲ ဘယ်လို ဖြစ်မှန်း မသိဘူး။ ကျွန်တော် သိပ်ကြိုက်တဲ့ 'အမျိုးသမီးများနဲ့ ခေါင်းဆောင်မှု'စာအုပ်က ဆရာ ကြည်ရွှန်း ရေးတာလေ။ ဒီလိုဆရာနဲ့ သိကျွမ်းခွင့်ရတဲ့အခါ ဝမ်းသာမိတာ ပေါ့။ အဲဒီနောက်ကနေ ဆရာတို့ စာအုပ်တိုက် ၁၀ နှစ်ပြည့် အထိမ်း အမှတ်အဖြစ် ထုတ်ဝေတဲ့ 'ပညာရှိရာသို့ ခြေလှမ်းများစွာ' စာအုပ်မှာ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ် ပါဝင်ခွင့် ရခဲ့တယ်။ ခုစာအုပ်ကတော့ ကျွန်တော်

မမျှော်လင့်ဘဲ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ရှာတွေ့ခဲ့သူတစ်ဦး၏ ကျေးဇူးတင်လွှာ

mgyoe.com

SAMPLE BOOK

ရေးခဲ့ပြီးသမျှ ဆောင်းပါးတွေထဲကနေ စိတ်တိုင်းအကျဆုံး၊ စာဖတ်သူ တွေ သဘောအကျဆုံး ဆောင်းပါးတွေကို ရွေးထုတ်ထားခဲ့တာ ဖြစ် ပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ သီးသန့် ကျေးဇူးတင်လိုတာက စာအုပ် နာမည်နဲ့ ပတ် သက်လို့ပါ။ ကျား-မ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုတွေ မရှိတော့ဖို့ လူမှုရေး အဖွဲ့ အစည်းတွေကနေ ဦးဆောင်ပြီး လူထုကို အသိပညာတွေ ပေးခဲ့ကြပါ တယ်။ အဲဒီ အသိပညာပေး လုပ်ငန်းတွေကတစ်ဆင့် 'ကမ္ဘာကြီးရဲ့ တောင်ပံတစ်စုံ' ဆိုတဲ့ စကားလုံးကို ကျွန်တော် စကြားခဲ့ရတယ်။ သိပ် လည်း သဘောကျမိလို့ အဲဒီခေါင်းစဉ်နဲ့ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ် ရေးဖြစ်ခဲ့ သလို ခုစာအုပ်ကိုလည်း အဲဒီနာမည်ကလေးပဲ ပေးဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီ အတွက် ကျေးဇူးတင်ထိုက်သူတွေကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

ဒါက ဒီလေးနှစ်ခွဲကာလအတွင်းမှာ ကျွန်တော် ဖြတ်သန်းလာခဲ့တဲ့ လမ်းကြောင်းပါ။ ဒီလမ်းကြောင်းကို ကြည့်လိုက်ရင်ကိုပဲ ခုလို စာရေးသူ တစ်ယောက် ဖြစ်လာဖို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် စာရေးဝါသနာပါမှန်း သိလာ ဖို့အတွက် စာဖတ်သူတွေ၊ အားပေးသူတွေဟာ ဘယ်လောက်အထိ အရေးပါခဲ့မှန်း ခန့်မှန်းလို့ ရမယ် ထင်ပါတယ်။

ပုံမှန် ဆိုရင်တော့ စာရေးသူကို ဖတ်သူတွေက ကျေးဇူးတင်တတ် ကြတယ်။ သူတို့ မသိသေးတာ၊ သတိမထားမိတာလေးတွေ သိသွား၊ သတိထားမိသွားလို့ပေါ့။ အမှန်တော့ တစ်ဖက်က ပြန်တွေးကြည့်ရင် ဖတ်သူ မရှိဘဲ ရေးသူ ဆိုတာလည်း မရှိနိုင်ဘူးလေ။ ဒါကြောင့် စာဖတ် သူတွေဟာ ရေးသူအပေါ်မှာ ကျေးဇူးရှိတယ်။ အဲဒီကျေးဇူးကို ရေးသူ ဟာ သိရမယ်၊ တန်ဖိုးထားတတ်ရမယ်။ ဒါမှလည်း ရေးတဲ့စာတွေမှာ စေတနာ ပါမယ်၊ အဆိပ်အတောက် ကင်းမယ်။

ကျွန်တော် ရေးသမျှစာတွေ အဆင့်အတန်း မြင့်စေရမယ် အာမ မခံနိုင်ဘူး။ ကျွန်တော် ဖတ်မိတဲ့အထဲက သဘောကျတာကလေးတွေ ပြန်ရေးရင် ရေးမယ်။ သွားရင်းလာရင်း တွေးမိတာကလေးတွေလည်း ပါရင် ပါမယ်။

စာဖတ်သူတွေ ကြိုက်စေရမယ်လို့လည်း မပြောနိုင်ဘူး။ အချို့စာ တွေ ရှည်ရင် ရှည်မယ်၊ Technical သိပ်ဆန် ရင်ဆန်မယ်။ လူအများစု သဘောမတွေ့နိုင်တဲ့ စကားလုံးတွေ ပါချင်ပါမယ်။ ဒါပေမဲ့ စာရေးလို့

mgyoe.com

မမျှော်လင့်ဘဲ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ရှာတွေ့ခဲ့သူတစ်ဦး၏ ကျေးဇူးတင်လွှာ

mgyoe.com

SAMPLE BOOK

လူတွေ ကြိုက်တာကနေ လူတွေ ကြိုက်ဖို့အတွက် စာရေးတာမျိုး ဘယ်
တော့မှ မဖြစ်စေရဘူး ဆိုတာတော့ ကျွန်တော် အာမခံနိုင်တယ်။

အဲဒီမူကနေ လွတ်ထွက်မသွားအောင် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ထိန်းသိမ်း
ခြင်းကသာလျှင် ကျွန်တော့်စာကို ဖတ်တဲ့သူတွေ၊ ကျွန်တော့်ကို အားပေး
သူတွေအပေါ် အကောင်းဆုံး ကျေးဇူးတုံ့ပြန်နည်းပဲလို့ ခံယူထား
ပါတယ်။

ဒေါက်တာဖြိုးသီဟ

၂၀၁၆ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၃၁ ရက်။

လူငယ်ကလေးသုံးယောက် ရှိလေသည်

အဲဒါနဲ့ သူ ဆုံးဖြတ်ချက်ချလိုက်တယ်။ ဘာကျူးရင်၊
 ဘာကိုက်မှ မယူဘဲ စာမေးပွဲမှာ ဂုဏ်ထူးတွေနဲ့ အောင်
 အောင် ကြိုးစားမယ် ဆိုပြီး။ တကယ် ဆယ်တန်း အောင်
 တော့လည်း ဂုဏ်ထူး လေးဘာသာ ပါတယ်။ သူတို့
 ကျောင်းရဲ့ဂုဏ်ဆောင် ကျောင်းသူတစ်ယောက် ဖြစ်လာ
 ခဲ့တယ်။ လေးဘာသာ ဂုဏ်ထူး ထွက်တဲ့ စံပယ်ပန်း
 ရောင်းတဲ့ ကောင်မလေး ဆိုပြီး အားလုံးက ချီးကျူးရ
 တဲ့သူ ဖြစ်လာခဲ့တယ်။

လူငယ်ကလေး သုံးယောက် ရှိလေသည်

(၁)

၂၀၁၄ နှစ်တုန့်ပိုင်းလောက်က ချင်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်း မတူပီမြို့ကို သွားဖြစ်တော့ ကျွန်တော်တို့နဲ့အတူ သူနာပြုဆရာမကလေးတစ်ယောက် ပါလာတယ်။ စကားပြောကြည့်ရုံနဲ့တင် ထက်မြက်တဲ့ မိန်းကလေးတစ်ယောက် ဆိုတာ သိသာပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ခုလို ခရီးအတူ ထွက်ကြတော့မှ သူ့အကြောင်းတွေ ပိုသိခဲ့ရတယ်။

သူ့ဇာတိက ညောင်လေးပင်မြို့နယ်ထဲက ရွာလေးတစ်ရွာမှာ။ လူမျိုးကတော့ ကရင်။ မွေးချင်း နှစ်ယောက် ရှိတဲ့အနက် သူက အငယ်။ သူ့အစ်မက ငယ်ငယ်ကတည်းက ချူချာတော့ မိဘတွေက သူ့ထက် သူ့အစ်မကို ပိုဦးစားပေးလေ့ရှိတယ်။ ဒါကို သူက မကျေနပ်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ သူ့ရဲ့ မကျေနပ်ချက်တွေကို အရွဲတိုက်ပြီး အဖြေ မရှာဘူး။ သူ့ဟာသူ ရပ်တည်နိုင်အောင် ကြိုးစားရင်း ထွက်ပေါက်ပေးတယ်။ သူ ငါးတန်းနှစ်မှာ သူ့အမျိုးတစ်ယောက်က တစ်နေရာကို ပြောင်းအခြေချမှာမို့ သူတို့အိမ်နားမှာ ရှိတဲ့ စံပယ်ခြံကို ပေးသွားတယ်။ လုပ်ချင် လုပ်ကြ၊ ရတဲ့အကျိုးအမြတ် ကိုယ့်ဟာကိုယ် ယူကြသဘောနဲ့ပေါ့။ တစ်အိမ်လုံး စိတ်မဝင်စားပေမဲ့ သူ့အတွက်တော့ တအား အသုံးကျသွားတယ်။

အဲဒီနေ့ကစပြီး စံပယ်ခြံထဲမှာ မိုးမလင်းသေးဘူး အလုပ်လုပ်တယ်။ ပြီးရင် စံပယ်ပွင့်တွေကို သိပြီး ဘုရားတင်ဖို့ မှာထားတဲ့အိမ်တွေနဲ့ ဈေးထဲက ဒိုင်မှာ သွားသွင်း၊ ပြီးမှ ကျောင်းသွားတယ်။ စံပယ်မြစ်တွေကို ကြိုက်တတ်တဲ့ လင်းမြေတွေ လရောင်ခဲနေကြတဲ့အချိန်၊ သူကလည်း မနက် ၄ နာရီလောက် စံပယ်ပွင့်တွေ ဆင်းအခု၊ မီးကလည်း မရှိတော့ အဲဒီမြေတွေကို ကိုင်မိ၊ ပျော့အိအိကြီး ဖြစ်နေမှ မြေမှန်း သိပြီး လွတ်ချလိုက်နဲ့ သူ့ရယ် မြေရယ် စံပယ်ရယ် ဇာတ်လမ်း

အကြောင်းကို သူက ရယ်ကာမောကာ ပြောနေပေမဲ့ နားထောင်နေရတဲ့ ကျွန်တော့်မှာတော့ အသည်းတယားယား။ အဲဒီလို ခြံအလုပ်လုပ်တာက စံပယ် တစ်မျိုးတည်း မဟုတ်ဘူး၊ ကင်းမွန်လည်း စိုက်သေးတယ်။ အဲဒါကလည်း တအား ရောင်းကောင်းတယ်။ ဒီလိုနဲ့ ကိုယ့်ဘာသာ အလုပ်လုပ်ရင်း ရတဲ့ ပိုက်ဆံနဲ့ ကျောင်းတက်ရတဲ့ အရသာကို သူ တအား ကြိုက်သွားတယ်။ အဲဒီက စပြီး ခုချိန်အထိ မိဘဆီကနေ တစ်ပြားမှ မတောင်းတော့ဘဲ ကိုယ့်အားကိုယ် ကိုး ကိုယ့်ခြေထောက်ပေါ် ကိုယ် ရပ်ခဲ့တော့တယ်။

အဲဒီလို အလုပ်တစ်ဖက်နဲ့ ကျောင်းတက်နေပေမဲ့ ကျောင်းစာမှာလည်း လစ်ဟင်းမသွားဘူး။ နှစ်တိုင်း ကျောင်းမှာ ဆုရတယ်။ ဒီလိုနဲ့သူ ကိုးတန်းရောက် တော့ သူ့အစ်မက ဆယ်တန်း ကျတယ်။ ကျူရှင်တွေ ဂိုက်တွေ ထားပေးတဲ့ ကြားက စာမေးပွဲ ကျပေမဲ့လည်း မိဘတွေက အပြစ်မမြင်ရှာဘူး။ နောက်နှစ် ဆက်ထားတယ်။ အဲလို ကျူရှင်တွေ၊ ဂိုက်တွေနဲ့ပဲ။ ဒါပေမဲ့ သူကတော့ အိမ်ရဲ့ အခြေအနေကို မြင်တယ်။ အဖေက အသက်ကြီးလာပြီ။ နဂိုကတည်းကမှ အဖေရော အမေပါ ကျောင်းဆရာ၊ ဆရာမတွေ ဆိုတော့ အိမ်က ချောင်လည် တယ် ဆိုဦးတော့၊ သိပ်ပြီး ပိုလျှံလှတယ် မဟုတ်ဘူး။

အဲဒါနဲ့ သူ ဆုံးဖြတ်ချက် ချလိုက်တယ်။ ဘာကျူရှင်၊ ဘာဂိုက်မှ မယူဘဲ စာမေးပွဲမှာ ဂုဏ်ထူးတွေနဲ့ အောင်အောင် ကြိုးစားမယ် ဆိုပြီး။ တကယ် ဆယ် တန်း အောင်တော့လည်း ဂုဏ်ထူး လေးဘာသာ ပါတယ်။ သူတို့ကျောင်းရဲ့ ဂုဏ်ဆောင် ကျောင်းသူတစ်ယောက် ဖြစ်လာခဲ့တယ်။ ဂုဏ်ထူး လေးဘာသာ ထွက်တဲ့ စံပယ်ပန်းရောင်းတဲ့ ကောင်မလေး ဆိုပြီး အားလုံးက ချီးကျူးရတဲ့သူ ဖြစ်လာခဲ့တယ်။ အတန်းငယ်တဲ့ ကျောင်းသားကျောင်းသူတွေအတွက်လည်း အတုယူစရာ ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ ဆယ်တန်း အမှတ်စာရင်းက ယောက်ျား ကလေးသာ ဖြစ်ခဲ့ရင် ဆေးကျောင်း တက်လို့ ရမှာ ဖြစ်ပေမဲ့ မိန်းကလေး ဖြစ်နေခဲ့တဲ့အတွက် သူနာပြုတက္ကသိုလ်ကိုပဲ တက်ခဲ့ရတယ်။

အဲဒီလို တက္ကသိုလ် တက်နေတဲ့ ကာလတစ်လျှောက်လုံးမှာလည်း မိဘ ဆီက ပိုက်ဆံ မယူဘူး။ ငယ်ငယ်ကတည်းက စုထားခဲ့တဲ့ ပိုက်ဆံတွေရယ်၊ ဂိုက် သင်လို့ ရတဲ့ ပိုက်ဆံတွေရယ်နဲ့ ကျောင်းပြီးအောင် တက်ခဲ့တယ်။ ကျောင်း ပြီးပြီးချင်းပဲ အထူးကုဆေးခန်းကြီး တစ်ခုမှာ အလုပ်ရတယ်။ အဲဒီနောက် တော့ NGO လောကထဲကို ဝင်လာခဲ့ပါတယ်။ ခုတော့ သူ့မိဘတွေကို သူ နိုင် သလောက် ပြန်ထောက်နေတဲ့ အနေအထားမျိုးတောင် ရောက်လာခဲ့ပါပြီ။

အသက် ၂၂ နှစ်ပဲ ရှိသေးတဲ့ သူ့မှာ အသက်အရွယ်နဲ့ မမျှတဲ့ အတွေ့အကြုံတွေ ရှိနေပါတယ်။ လူငယ်တစ်ယောက်ရဲ့ မာန်တွေလည်း လူငယ်ပီပီ ရှိနေပြန်တယ်။ နောက်ပြီး ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုးမယ်၊ မဖြစ် ဖြစ်အောင် လုပ်မယ် ဆိုတဲ့ စိတ်ဓာတ် ပြင်းထန်မှုတွေကိုလည်း တွေ့နေရတယ်။

(၂)

နောက်တစ်ယောက်ကတော့ ချင်းလူမျိုး။ မောင်နှမ ခုနစ်ယောက်မှာ နံပါတ် (၆)။ ခက်ခဲပါ၊ ကြမ်းတမ်းပါ၊ ဆိုတဲ့ ချင်းတောင်တက်လမ်းတွေမှာ အသက် ၁၅ နှစ်နဲ့ ကျွမ်းကျင်အဆင့် ကားဆရာ ဖြစ်နေတော့ ကျွန်တော် စိတ်ဝင်စားမိ သွားတာ အမှန်ပဲ။ မတူပီမြို့ ရောက်တိုင်း ကျွန်တော်တို့ စားနေကျ ထမင်းဆိုင် ကလေးက သူတို့အိမ်က ဖွင့်ထားတာ။ အဲဒီမှာ သွားစားရင်း သူ့အမေနဲ့ သူ့ အကြောင်းတွေ ပြောဖြစ်ခဲ့ကြတယ်။

“သားက ငယ်ငယ်ကတည်းက ဆိုင်ကယ်တွေ၊ ကားတွေ သိပ်စိတ်ဝင် စားတာ၊ ဘယ်လိုမောင်းတယ်၊ ဘယ်လိုပြင်ရတယ် ဒါတွေပဲ လိုက်ကြည့်နေတာ”

အဲဒီစကားကိုတော့ အပြည့်အဝ လက်ခံတယ်။ လမ်းမှာ တစ်ထောက်နား ကြတုန်း ဘေးမှာ လာထိုင်ပြီး ဂိမ်းကစားနေလို့ ဘာကစားနေတာလဲ ကြည့်လိုက် တော့ ကားမောင်းတဲ့ ဂိမ်း။ ဒါတောင် ကားမောင်းပြိုင်ရတဲ့ဂိမ်း မဟုတ်ဘူး။ ကုန်ကားကြီးတွေကို ပါကင်ထိုးတာ၊ ချိုင့်တွေ ကြားထဲမှာ လွတ်အောင် မောင်း ရတာ လုပ်ရတဲ့ ဂိမ်း။ လောကမှာ အကောင်းဆုံးအလုပ်ဟာ လုပ်လို့ လုပ်နေ မှန်းတောင် မသိရတဲ့ အလုပ်လို့ ပြောကြတယ်။ ဆိုလိုတာက ကိုယ် လုပ်နေရတဲ့ အလုပ်နဲ့ ကိုယ့်ဝါသနာ တစ်ထပ်တည်း ကျနေခဲ့တယ် ဆိုရင် ဒီအလုပ် လုပ်နေ ရတဲ့အတွက် မပင်ပန်းတော့ဘူး။ လုပ်နေရရင်ကို ပျော်နေတာ။ အလုပ်လို့ကို မဟုတ်တော့ဘဲ ကိုယ့်ဘဝ အစိတ်အပိုင်းလိုကို ဖြစ်လာတာ။ အန္တရာယ် များပြီး ပင်ပန်းလှတဲ့ ကားမောင်းတဲ့အလုပ်ဟာ သူ့အတွက်တော့ ဒီလို သဘောမျိုး ဖြစ်နေလိမ့်မယ် ထင်တယ်။

“နောက်ပြီး သူက ပိုက်ဆံ သိပ်ရှာတာ၊ ငယ်ငယ်ကတည်းက ဒီက ဗျူဟာ မျှတို့၊ ဆေးရုံက ဆရာဝန်တို့တွေ ဂေါက်ရိုက်ကြရင် သူက ဂေါက်အိတ် လိုက် လိုက်ထမ်းပေးတာ၊ သူ ကျောင်းမတက်လို့ ပျောက်နေပြီဆို အဲဒါ ဂေါက်အိတ် သွားထမ်းနေတာပဲ၊ ပြီးရင် ရတဲ့ ပိုက်ဆံကို ဘယ်သူ့မှ မပေးဘူး၊ သူ့အစ်မ

တွေ ယူမှာစိုးလို့ အိမ်က ထုပ်တန်းပေါ်မှာ ဝှက်ဝှက်ထားတတ်တယ်” လို့ သူ့ အမေက ရယ်ကာမောကာ ပြောပါတယ်။

အဲဒီလို ကျောင်းတက်လိုက်၊ ငွေရှာလိုက်၊ စုထားလိုက်နဲ့ ပျော်စရာကောင်း နေတဲ့ သူ့ဘဝအတွက် အလှည့်အပြောင်းတစ်ခု ပေါ်လာတယ်။ ဘာလဲဆိုတော့ သူ့အောက်က ညီမလေး သွေးကင်ဆာ ဖြစ်လို့ မန္တလေးဆေးရုံမှာ တင်လိုက်ရ တာပါပဲ။ သွားရလာရ ခက်တဲ့ မတူပီမြို့ကနေ ပခုက္ကူဆေးရုံကို တစ်ခါ လွှဲ၊ အဲဒီကမှတစ်ဆင့် မန္တလေးကို ဆက်သွားရတာ ဆိုတော့ သွားစရိတ် လာစရိတ် တင် မနည်းဘူး။ ဖြစ်တာကလည်း သွေးကင်ဆာ ဆိုတော့ ကုန်မယ့် ပိုက်ဆံက မှတ်ထားလို့တောင် မလောက်တော့ဘူး။ ရှိသမျှ အကုန် ရောင်းချလိုက်ရတယ်။ သိန်းကို ရာချီကုန်သွားခဲ့တယ်။ ဒီကြားထဲ အဲဒီအချိန်မှာ သူ့အစ်ကိုတစ်ယောက် က Theology အထူးပြုနဲ့ ကျောင်းတက်နေတုန်း။ အဲဒီကျောင်းစရိတ်တွေ လည်း ရှိသေးတယ်။ သူ့အဖေတစ်ယောက်တည်းရဲ့ ဝင်ငွေနဲ့တင် မလောက် တော့ဘူး။ သူ့အစ်မအကြီးတွေပါ အလုပ်တွေ လုပ်နေရပြီ။

ဒီလိုအချိန်မှာ အသက် ၁၃ နှစ်ပဲ ရှိသေးပေမဲ့ သူ ထိုင်မနေချင်တော့ဘူး။ ကျောင်းထွက်၊ ကုန်ကားနောက်လိုက် လုပ်ပြီး အိမ်အတွက် ပိုက်ဆံ ထွက်ရှာရ တော့တယ်။ အရင်က ကိုယ် ရှာတဲ့ပိုက်ဆံ သူများယူမှာ အင်မတန် ကြောက်ခဲ့တဲ့ သူက ခုတော့ ရှာထားသမျှအကုန်လုံးကို သူ့ညီမအတွက် ပို့ပို့ပေးနေတော့တယ်။

“အမေ၊ သား ညီမကလေးအတွက် ပိုက်ဆံ ပို့ပေးလိုက်တယ်နော်လို့ သူ ဖုန်းဆက်ပြောတဲ့အချိန်တိုင်း ကျွန်မ မျက်ရည်ကျခဲ့ရတယ်” တဲ့။

အဲဒီလို နောက်လိုက် လုပ်ရင်းကနေ ကားမောင်း သင်ခဲ့တယ်။ ခုတော့ နှစ်နှစ်အတွင်းမှာ သူ့ကိုယ်တိုင် ကားဆရာ ဖြစ်လာခဲ့ပြီ။ အသက်နဲ့ မလိုက်တဲ့ ကိုယ်ခန္ဓာ အရပ်အမောင်း၊ ရုပ်ရည်၊ မိသားစုထဲမှာ အသားအမည်းဆုံး ဆိုတဲ့ ဂုဏ်ပုဒ်နဲ့ သူ့ဘဝသူ ကျေနပ်ပြီး မိသားစုအတွက် ငွေရှာပေးနေလေရဲ့။

(၃)

နောက်ဆုံးတစ်ယောက်ကတော့ နည်းနည်း ထူးခြားတယ်။ မတူပီမြို့ပေါ်က ‘ရွှေညာသား’ ဆိုတဲ့ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ရဲ့ ပိုင်ရှင်။ အသက်က ၁၉ နှစ်ပဲ ရှိ သေးတယ်။ ပခုက္ကူသား။ သူငယ်ချင်း လက်ဖက်ရည်ဆိုင်မှာ စိတ်ဝင်စားလို့ သွားလေ့လာရင်း လက်ဖက်ရည် ဖျော်နည်းတွေ၊ ပလာတာ လုပ်နည်းတွေ တတ်လာခဲ့တယ်။ ခုဆိုင်မှာတော့ သူပဲ ဆိုင်ရှင်၊ သူပဲ စားပွဲထိုး၊ သူပဲ အဖျော်

ဆရာ၊ သူပဲ မုန့်ဆရာ။ မတူပီမြို့ပေါ်က သူ့သူငယ်ချင်းတွေကတော့ ဆိုင်မှာ လာကူညီပေးကြတယ်။

“ကျွန်တော်က လူငယ် ဆိုတော့ လူငယ်အချင်းချင်းလည်း အဆင်ပြေ တယ်၊ လူကြီးတွေကလည်း သဘောကျကြတယ်” တဲ့။

သွားရေးလာရေး ခက်ပြီး လူဦးရေကလည်း နည်းတဲ့ မတူပီမြို့မှာ တကူး တက စီးပွားရေး လာလုပ်နေလို့ မေးကြည့်တော့ “မတူပီမှာက စီးပွားရေး လုပ်လို့ ကောင်းတယ်၊ ပခုက္ကူမှာလို ဆိုင်တစ်ဆိုင် ဖွင့်ရင် တိဗီတွေ စလောင်း တွေ့နဲ့ ပကာသနတွေ ဘာမှ မလိုဘူး” လို့ ဆိုတယ်။

ဒီလောက် ဝေးလံ ခက်ခဲလှတဲ့ မတူပီမြို့မှာ စီးပွားရေး လုပ်လို့ ကောင်း တယ် ဆိုတဲ့ သူ့အသံကို ကြားတော့ ဖတ်ဖူးတာကလေးတစ်ခု သွားသတိရမိ တယ်။ တစ်ခါက ကျွန်းတစ်ကျွန်းကို ဖိနပ်ကုမ္ပဏီတစ်ခုက အရောင်းကိုယ် စားလှယ်တစ်ယောက် လွှတ်လိုက်တယ်။ အခြေအနေ အကဲခတ်ပြီးတဲ့အခါ အကြောင်းပြန်ပါတယ်။ “ဒီမှာတော့ အောင်မြင်မှာ မဟုတ်ဘူး၊ ဘာလို့ ဆိုတော့ ဒီကလူတွေက ဖိနပ်မှ မစီးကြဘဲ” တဲ့။ အဲဒီနောက် သူ့လိုပဲ အရောင်းကိုယ် စားလှယ်တစ်ယောက် ထပ်လွှတ်တယ်။ အဲဒီလူက ကျွန်းကို ရောက်ပြီး ကျွန်းသူ ကျွန်းသားတွေ ဖိနပ် စီးမထားကြတာလည်း တွေ့ရော ဝမ်းသာအားရနဲ့ ဖုန်း ဆက်လာတယ်။ “ကျွန်တော့်ဆီကို ဖိနပ် အရန်တစ်ထောင် ပို့ပေးလိုက်ပါ။ ဒီက လူတွေ ဘာဖိနပ်မှ မစီးရသေးဘူး” တဲ့။

စိန်ခေါ်မှုလို့ ထင်ရတဲ့ အခြေအနေတစ်ရပ်ကို မတူတဲ့ ရှုထောင့်တစ်ခုက ကြည့်ပြီး အခွင့်အလမ်းအဖြစ် ပြောင်းဖို့ လိုကြောင်း ဒီပုံပြင်ကလေးက ပြော သွားတယ်။ ဒီလူငယ်ကလေးကလည်း လက်တွေ့ လုပ်ပြသွားတယ်။

(၄)

ဘဝ ဆိုတာကို ကျောင်းလို့ တင်စားရင် အဲဒီကျောင်းမှာ အောင်မြင်မှု ရဖို့ ကျွန်တော်တို့တွေ စာမေးပွဲ ဖြေကြရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီစာမေးပွဲတွေက တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် မတူဘူး။ ကိုယ့်ကို ပေးလာတဲ့ ပုစ္ဆာတွေကိုပဲ ဖြေဆို ကြရတယ်။ သူများပုစ္ဆာ သွားဖြေချင်လို့ မရဘူး။ ဆရာဝန် ဖြစ်သွားတာချင်း တူရင်တောင် မိဘ ပံ့ပိုးမှု ရှိတဲ့သူက ကျောင်းဆက်တက်ဖို့ နိုင်ငံခြား ထွက် ဖို့ လုပ်နေချိန်မှာ ပံ့ပိုးမှု မရှိတဲ့သူက ကိုယ့်ပိုက်ဆံ ကိုယ် ရှာနေရတယ်၊ အလုပ် လုပ်နေရတယ်။ ဒါကို ငါ သူတို့လို မဖြစ်ရကောင်းလား ဆိုပြီး လောကကြီးကို

အပြစ်ထိုင်တင်နေရင်တော့ အချိန်ကုန်သွားတာပဲ အဖတ်တင်မယ်၊ ဘာမှ ဖြစ်လာမှာ မဟုတ်ဘူး။ အရှိကို အရှိအတိုင်းလက်ခံ၊ ကိုယ့်ဘဝ ကိုယ်သိ၊ ကိုယ့်ပုစ္ဆာ ကိုယ် နားလည်အောင် လုပ်ပြီး စာမေးပွဲ အောင်အောင် ကြိုးစား ကြရပါတယ်။

'Youth is an opportunity to do something and to become somebody in life.' (ဘဝမှာ တစ်စုံတစ်ရာ ဖြစ်လာဖို့အတွက် လူငယ်ဘဝဟာ အချိန်ကောင်းပဲ။)

ကျွန်တော်တို့ လူငယ်တွေမှာ ပြဿနာတွေအများကြီး ရင်ဆိုင်နေရတယ်။ အလုပ်အကိုင် ရှားပါးမှု၊ မူးယစ်ဆေးဝါး၊ ကူးစက်ရောဂါတွေ စသဖြင့်ပေါ့။ အဲဒီထဲမှာ အဆိုးဆုံး ပြဿနာကတော့ သူ့ပုစ္ဆာကို ကိုယ့်ပုစ္ဆာအမှတ်နဲ့ ဝင်ဖြေ ချင်နေတဲ့ ပြဿနာပဲ။ အဲဒီလို အမှတ်မှားပြီး လိုက်တိုင်းနေတဲ့အခါကျတော့ ကိုယ့်ဘဝကို အားမရတော့ဘူး။ သူများလို ဖြစ်ချင်လာတယ်။ အပြစ်တင်ခြင်း၊ မကျေနပ်ခြင်းတွေနဲ့ ပြည့်နှက်လာတယ်။ စိတ်ဖိစီးမှုတွေ များလာတယ်။ နောက်ဆုံး ဘာမှ မလုပ်လိုက်ရဘဲ တန်ဖိုးရှိတဲ့ လူငယ်ဘဝကို ကုန်ဆုံးလိုက် ရတယ်။

အလုပ်အကိုင် ရှားပါးတာကို လက်ဖက်ရည်ဆိုင် ထိုင်ရင်း ညည်းညူနေ မယ့်အစား အလုပ်အကိုင် ပေါလာမယ့် တစ်နေ့အတွက် ကြိုတင် ပြင်ဆင် ထားကြသင့်တယ်။ “သားသူငယ်ချင်းတွေက ဘာဖုန်း ကိုင်တာ” လို့ မိဘကို မကျေမနပ် ပြောနေမယ့်အစား မိဘအလုပ်မှာ နိုင်သလောက် ဝင်ကူပေးနေရင် ဘယ်လောက် ကောင်းမလဲ။ ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်နဲ့ ကျောင်းထွက် အလုပ် လုပ် နေရလို့ လောကကြီးကို အပြစ်တင်နေမယ့်အစား အဲဒီလိုဘဝကနေ မိလျံနာ တွေ ဖြစ်ကုန်ကြတဲ့ လူတွေအကြောင်းကို အတုယူပြီး အိပ်မက်မက်နေ သင့်တယ်။

တကယ်တော့ အောင်မြင်မှု ဆိုတာ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ရခက်ပါတယ်။ ဘာကို အောင်မြင်တယ် ခေါ်တာလဲ၊ ဘယ်သူ့ကို အောင်မြင်သူအဖြစ် သတ်မှတ်ရ မှာလဲ။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်လည်း အောင်မြင်သလို ဒေါက်တာအောင်ထွန်း သက်လည်း အောင်မြင်တာပဲ။ ဦးကျော်သူ အောင်မြင်သလို ဓမ္မစေတီလမ်း ပေါ်က ယာဉ်ထိန်းရဲလည်း အောင်မြင်တာပဲ။ နေတိုး အောင်မြင်သလို သူ့ကို ညွှန်ကြားနေတဲ့ ဒါရိုက်တာ မောင်မျိုးမင်းလည်း အောင်မြင်တာပဲ။

တကယ်တော့ အောင်မြင်သူတွေ ဆိုတာ ဘဝ ဆိုတဲ့ကျောင်းက ကိုယ့်ကို ပေးလာတဲ့ ပုစ္ဆာကို အကောင်းဆုံး ဖြေဆိုနိုင်သူတွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ 'ကိုယ်' ဟာ 'သူ' ဖြစ်စရာ မလိုဘူး။ ဘယ်လောက် ကြိုးစားကြိုးစား ဖြစ်လာမှာလည်း မဟုတ်ဘူး။ 'ကိုယ်' လုပ်ဖို့ လိုတာက 'အကောင်းဆုံးသောကိုယ်' ဖြစ်လာဖို့ပဲ။

ဒီ လူငယ်ကလေး သုံးယောက်ဟာ ငွေကြေး၊ ဂုဏ်ဒြပ်၊ ပညာအဆင့် အတန်းအရ တအားကြီး ခမ်းနားမနေသေးပါဘူး။ ဒါဖြင့် ဘာလို့ အရေးတယူ ပြောနေရသလဲ ဆိုရင်တော့ သူတို့ဟာ သူတို့အတွက် ရလာတဲ့ မေးခွန်းလွှာကို ညည်းညူခြင်း တစ်စက် မရှိ၊ အပြစ်တင်ခြင်း အလျှင်းမရှိဘဲ အရှိကို အရှိ အတိုင်း လက်ခံပြီး အကောင်းဆုံး ဖြေဆိုနေကြသူတွေ ဖြစ်လို့ပါပဲ။

၂၀၁၅ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၁ ရက်။

ပက်နဲ့ ဖလှိုက်က ပြောသွားတယ်

ဒီပွဲမှာ မေဝယ်သာ ကစားသွားတာကို ပရိသတ်တွေ
မကြိုက်ကြဘူး။ ဒါပေမဲ့ သူက အမှတ်ရအောင် ဘယ်လို
ကစားရမယ် ဆိုတာကို သိတယ်။ နည်းစနစ်ကျကျ
ကစားသွားတယ်။ ပြောရရင်တော့ အနိုင် ရအောင် ဘယ်လို
လုပ်ရမလဲ ဆိုတာကို သိတယ်။ ဒါလည်း ဘဝမှာ
အောင်မြင်ဖို့အတွက် ရှိသင့်တဲ့ အရည်အချင်းတစ်ခုပဲ။

ပက်နဲ့ ဖလွိုက်က ပြောသွားတယ်

ပက်ကွီယောင်းနဲ့ ဖလွိုက် မေဝယ်သာတို့ရဲ့ လက်ဝှေ့ပွဲကို ကြည့်ရင်း အတွေး ပွားနေမိပါတယ်။

၁။ I have a dream

လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်းများစွာက ကျွန်အဖြစ် ဆက်ဆံခံ၊ ရောင်းဝယ်ခံ၊ နှိပ်စက် ခံခဲ့ရတဲ့ လူမည်းတွေဟာ ယနေ့အချိန်မှာတော့ ကမ္ဘာ့အလယ်မှာ အဆင့်မြင့် မြင့် ရပ်တည်နေကြပါပြီ။ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ ဂီတ၊ အားကစား၊ နယ်ပယ် အသီးသီးမှာ သူတို့ ထိပ်ရောက်နေကြပြီ။

ဒါတွေကို လင်ကွန်း မမြင်နိုင်တော့သလို မာတင်လူသာကင်းလည်း မသိ နိုင်တော့ဘူး။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလို နောင်လာနောက်သားတွေအတွက် ကိုယ်ကျိုးကို မဇဲဘဲ ပေးဆပ် အနစ်နာခံခဲ့သူတွေကြောင့်သာ သူတို့ ဒီနေ့လို အနေအထား ဖြစ်လာတာပါ။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ဖြစ်ဖြစ်၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအတွက်ပဲ ဖြစ် ဖြစ် ကောင်းမွန်တဲ့ အပြောင်းအလဲတစ်ခု ပေါ်လာဖို့ ဆိုတာ အဲဒီလို ကိုယ်ကျိုး မဇဲတဲ့ လူတွေ မဖြစ်မနေကို လိုတယ်။

၂။ ကျစ်လျစ်သန်မာဖို့

ပွဲ မစခင် ကိုယ်အလေးချိန် ချိန်ကြတော့ တစ်ယောက်က ၁၄၅ ပေါင်၊ နောက် တစ်ယောက်က ၁၄၆ ပေါင်။ နှစ်ယောက်လုံးက ကျွန်တော့်ထက် ပေါင် ၂၀ လောက် နည်းကြတယ်။ ပြောရရင် ကျွန်တော့်ထက် လူကောင် သေးတယ်ပေါ့။

mgyoe.com

ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်နဲ့ သူတို့ ယှဉ်ထိုးကြည့်။ သူတို့ တစ်ချက် ထိုးလိုက်ရုံနဲ့တင် ကျွန်တော် မေ့လဲသွားမယ်။ သူတို့မှာ အဆီပို မရှိဘူး။ ကျစ်လျစ်တယ်၊ သန်မာတယ်။ ဒီလို ဖြစ်နေအောင် စနစ်တကျ လေ့ကျင့် တည်ဆောက်ထားရတယ်။

ခန္ဓာကိုယ် တည်ဆောက်ရင်တောင် ခုလို အဆီပို မရှိ ကျစ်ကျစ်လျစ်လျစ် သန်သန်မာမာ ဖြစ်ဖို့ လိုတယ် ဆိုရင် နိုင်ငံတစ်ခု တည်ဆောက်တဲ့အခါ ပိုလို့ တောင် လိုပါသေးတယ်။ နိုင်ငံထဲမှာ ရှိကြတဲ့ လူတွေဟာ အရည်အချင်းလည်း မရှိ၊ အလုပ်လည်း မကြိုးစား၊ နိုင်ငံချစ်စိတ် မရှိဘူး၊ မစည်းလုံးဘူး၊ ကိုယ်ကျိုးပဲ ကြည့်နေကြမယ်၊ ဘယ်သူသေသေ ငတေမာရင် ပြီးရော လုပ်နေကြမယ် ဆိုရင် အဲဒီတိုင်းပြည်ဟာ ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ ကမ္ဘာ့အလယ်မှာ ဂုဏ်သိက္ခာရှိရှိ ရပ်တည်နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။

၃။ နိုင်ငံ့ဂုဏ်ဆောင်

ဒီလောက် တစ်ကမ္ဘာလုံးက စိတ်ဝင်တစား စောင့်ကြည့်နေကြတဲ့ ပွဲမှာ တစ်ယောက် အပါအဝင် ဖြစ်တဲ့ ပက်ကွီယောင်းက ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံသား။ ဒီတော့ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံတော်သီချင်း ဆိုခွင့် ရခဲ့တယ်။ သူက ဒီလို ကမ္ဘာ့အဆင့် ဖြစ်နေမှတော့ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံကို လူတိုင်းက သိကြပြီပေါ့။

Where are you from? ဆိုပြီး မေးခံရလို့ မြန်မာလို့များ ပြန်ဖြေလိုက်ရင် မြန်မာ ဆိုတာကို ဘယ်သူမှ မသိ၊ ကျန်တဲ့ ဘေးပတ်ပတ်လည်က နိုင်ငံမှန်သမျှ သိ၊ အာဆီယံနိုင်ငံ အကုန်သိ၊ ကိုယ့်တစ်ခုတည်း ကွက်မသိ ဖြစ်နေကြတာကို နိုင်ငံခြားသားနဲ့ စကားပြောဖူးသူတိုင်း ကြုံဖူးကြမယ် ထင်ပါတယ်။ ဆရာဝန်တွေ ဆေးကုတယ်၊ ဆေးပညာ ဆည်းပူးတယ်၊ အလုပ်သမားတွေ လုပ်ငန်းခွင်မှာ ကြိုးစားကြတယ်၊ အားတစားသမားတွေ ဆုတံဆိပ် ဆွတ်ခူးတယ်၊ စံချိန်သစ်တွေ ရတယ်။ ဒါတွေကို သူ့အတွက်သူ ကြိုးစားနေတာပဲ ဆိုပြီး ပေါ့ပေါ့ကလေး သတ်မှတ်လို့ မရဘူး။ သူ့ရဲ့ အရည်အချင်းဟာ နိုင်ငံကို ကိုယ်စားပြုတယ်။ နိုင်ငံ့ဂုဏ်ကို ဆောင်တယ်။ ဘယ်နယ်ပယ်မှာမဆို မိမိဘာသာမိမိ ထူးချွန်အောင် ကြိုးစားခြင်းဟာလည်း တိုင်းပြည်ရဲ့ နာမည်နဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာကို မြှင့်တင်ပေးရာ ရောက်ပါတယ်။

၄။ ပညာရပ်အမြင်

ပွဲပြီးလို့ အမှတ်ကြေညာကြတော့ တစ်ပွဲလုံး ခံစစ်ပုံစံ ကစားနေရတဲ့ မေဝယ်သာ က အနိုင်ရသွားတယ်။ ကျွန်တော်တို့တင် မဟုတ်ဘူး၊ အဲဒီပွဲကို လာကြည့်တဲ့ သူတွေကပါ ဒီဆုံးဖြတ်ချက်ကို လှောင်ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ပညာရှင်အမြင်နဲ့ ကြည့်တော့ မေဝယ်သာဟာ နည်းစနစ်ကျကျနဲ့ အမှတ် ရအောင် ကစားသွား နိုင်တယ် ဆိုတာ တွေ့ရတယ်။

ဒါကြောင့် တစ်ခါတလေကျ သာမန်လူတွေ မသိနိုင်တဲ့ ပညာရပ်ဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာကလေးတွေ ရှိတတ်ကြတယ်။ ဥပမာ ဆိုပါတော့၊ လူနာ တစ်ယောက် ဆေးထိုးရင်း ပါးစပ်က အမြှုပ်တွေ ထွက်လာပြီး သေသွားတယ်။ အမှတ်တမဲ့ ကြည့်ရင် ဒါ ဆရာဝန်အမှား၊ တရားစွဲ၊ ဆ-မ သိမ်း။

ဒါပေမဲ့ အဲဒီ ဆရာဝန်ဟာ ဆေး မထိုးခင် တည့် မတည့် သေသေချာချာ မေးတယ်၊ စမ်းတယ်။ မတည့်များ မတည့်ခဲ့ရင် ဆေးရုံ အမြန်ဆုံး ရောက်နိုင်ဖို့ လည်း ပြင်ဆင်ထားတယ်။ ဒါတွေ သေသေချာချာ လုပ်တဲ့ကြားထဲက ဖြစ် သွားရင်တော့ ဒါဟာ ဆရာဝန် ပျက်ကွက်တာ မဟုတ်ဘူး။ ဆေး မတည့်လို့ ဖြစ်တာပဲ။ ဒါကို သိမထားရင်တော့ ဆရာဝန်ကို အပြစ်တင်မိမယ်။ ကျွန်တော် တို့ အခု ခိုင်တွေကို အပြစ်တင်ကြသလိုပေါ့။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့တွေဟာ အကြောင်းအရာတစ်ရပ်ကို ဝေဖန် သုံးသပ်တော့မယ် ဆိုရင် အသေအချာ လေ့လာပြီးမှ ဝေဖန်ကြဖို့ လိုတယ်။

၅။ အနိုင်ရဖို့ လိုရင်း

ဒီပွဲမှာ မေဝယ်သာ ကစားသွားတာကို ပရိသတ်တွေ မကြိုက်ကြဘူး။ ဒါပေမဲ့ သူက အမှတ်ရအောင် ဘယ်လို ကစားရမယ် ဆိုတာကို သိတယ်။ နည်းစနစ် ကျကျ ကစားသွားတယ်။ ပြောရရင်တော့ အနိုင်ရအောင် ဘယ်လို လုပ်ရမလဲ ဆိုတာကို သိတယ်။ ဒါလည်း ဘဝမှာ အောင်မြင်ဖို့အတွက် ရှိသင့်တဲ့ အရည် အချင်း တစ်ခုပဲ။

လက်သီးများများ ထိုးနိုင်ဖို့ထက် ထိုးတဲ့လက်သီး ပစ်မှတ် ထိဖို့က ပိုအရေး ကြီးတယ်။ ဂိုးသွင်းခွင့်တွေ ဘယ်လောက် ရရ၊ ဝင်အောင် မသွင်းနိုင်ရင် ဘာမှ ဖြစ်လာမှာ မဟုတ်ဘူး။ ပွဲတစ်ပွဲရဲ့ အနိုင်အရှုံးကို ဂိုးသွင်းခွင့်နဲ့ ဆုံးဖြတ်တာမှ မဟုတ်တာ။ ဘယ်နှဂိုး သွင်းနိုင်သလဲ ဆိုတာနဲ့ပဲ တိုင်းတာတာ ဖြစ်ပါတယ်။

အလုပ် လုပ်တာ ဘယ်လောက်ပဲ တော်နေပါစေ၊ ဝင်ခွင့် အင်တာဗျူးမှာ ကောင်းကောင်း မဖြေတတ်ရင်၊ အဝတ်အစား ဖြစ်သလို ဝတ်သွားရင် အလုပ် မရတတ်ပါဘူး။ ငါ အလုပ်ကို ကြိုးစား လုပ်ရင် ပြီးတာပဲ ဆိုပြီး ခေါင်းမာနေလို့ မရဘူး။ ညစ်ပတ်ဖို့ မဟုတ်ပေမဲ့ အနိုင်ရအောင် ဘယ်လို လုပ်ရမယ် ဆိုတာ ကိုတော့ သိထားဖို့ လိုပါတယ်။

၆။ သိက္ခာရှိစွာ ရှုံးနိမ့်ခြင်း

ပက်ကိုယောင်းကတော့ ဒီပွဲမှာ မေဝယ်သာကို အလဲထိုးနိုင်ဖို့အတွက် ရည်ရွယ် ကစားသွားတယ်။ အမှတ် ထည့်မတွက်ပါဘူး ဆိုတဲ့ စစချင်း သုံးချိမှာကတည်း က တင်ပြီး ကစားတယ်။ သူ ထင်သလို ဖြစ်မလာခဲ့ဘူး။ မေဝယ်သာရဲ့ နည်းဗျူ ဟာကို မကျော်နိုင်ခဲ့ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ပရိသတ် လက်ခုပ်သံကိုတော့ ရလိုက်တယ်။

ဘယ်ပြိုင်ပွဲမှာ မဆို ရလဒ် ရှုံးနိမ့်တာဟာ ရှက်စရာ မလိုဘူး။ လူတိုင်း ဖြစ်လေ့ ရှိတယ်။ ဂုဏ်သိက္ခာပိုင်း မရှုံးဖို့ကသာ အရေးကြီးတာ။ အဲဒါသာ မရှုံးရင် နောက်တစ်ကြိမ်ကျ အနိုင်ရဖို့ ဆိုတာ ကိုယ်နဲ့ လက်တစ်ကမ်းပါပဲ။ မိမိကိုယ်မိမိ လေးစားမှု (Self esteem) ပျောက်ဆုံးမသွားလို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

၇။ Self regulation

မေဝယ်သာကို သူ့ရဲ့ နည်းပြလည်း ဖြစ်၊ အဖေလည်း ဖြစ်တဲ့ မေဝယ်သာ စီနီယာက ဝေဖန်ထားတယ်။ အသုံးအဖြုန်း အရမ်းကြီးလို့ တစ်ချိန်ကျ ဒေဝါလီ ခံရနိုင်တယ်တဲ့။ ခုချိန်မှာတော့ သူ့သားဟာ ငွေပုံပေါ် ထိုင်နေသူပေါ့။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီ ငွေကြေးတွေ၊ အဲဒီ အောင်မြင်မှုတွေဟာ တစ်သက်လုံး ရှိနေမှာ မဟုတ် ဘူး။ အချိန်မရွေး ပျောက်ပျက်သွားနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် အောင်မြင်ဖို့ လွယ် တယ်၊ ရထားတဲ့ အောင်မြင်မှုကို ထိန်းဖို့က ပိုခက်တယ်လို့ ပြောကြတာပါ။

ဒီအတွက် မိမိကိုယ်ကို ထိန်းသိမ်းနိုင်စွမ်း (Self regulation) ရှိဖို့ တအား အရေးကြီးတယ်။ အောင်မြင်မှု မရသေးတဲ့ အချိန်မှာ လည်ချင်ပတ်ချင်၊ ပျော် ချင်၊ နားချင်တဲ့စိတ်တွေကို ထိန်းချုပ်ပြီး အဆက်မပြတ် လေ့ကျင့်ရုံတယ်။ သင်ကြားရတယ်။ အောင်မြင်လာတဲ့အချိန်၊ ပိုက်ဆံတွေ ရလာတဲ့အချိန်မှာ လည်း လိုအပ်ချက် မဟုတ်တဲ့ လိုအင်ဆန္ဒတွေကို ထိန်းချုပ်ထားနိုင်ရတယ်။ ဆင်းရဲတာ၊ လှာဘ်လှာဘ် မရတာ၊ ကဲ့ရဲ့တာ၊ အခြွေအရံ နည်းတာတွေတင်

မဟုတ်ပါဘူး။ ချမ်းသာတာ၊ လာဘ်ရွှင်တာ၊ ချီးကျူးခံရတာ၊ အခြွေအရံ များ တာတွေဟာလည်း လောကဓံတရားတွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

၈။ Brand Image

အဲဒီပွဲကို လာကြည့်မယ် ဆိုရင် လက်မှတ်ခက ဒေါ်လာ သိန်းဂဏန်းအထိ ပေးရတယ်။ အဲဒါလည်း ကွင်းထဲ လူအပြည့်ပဲ။ တစ်ချို့ကို သုံးမိနစ်နဲ့ ၁၂ ချီ ထိုးရတော့ စုစုပေါင်း ၃၆ မိနစ်။ အဲဒီ ၃၆ မိနစ်စာအတွက် နှစ်ယောက်သား ဒေါ်လာသန်း ရာနဲ့ချီပြီး ရသွားခဲ့ကြတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ။ Brand image ကြောင့်ပါ။ ပွဲကြည့် ကောင်းတာ မကောင်းတာထက် သူတို့နှစ်ယောက် ထိုးနေ ကြတာကို ထိုင်ကြည့်နေရတာကိုက အရသာလို ဖြစ်နေတယ်။ သူတို့နေရာမှာ အခြားသော သာမန် လက်ဝှေ့သမားနှစ်ယောက်သာဆို ဒီလောက် ငွေကြေး ပေးပြီး ကြည့်ကြမှာ မဟုတ်ဘူး။

သူတို့ ဖြတ်သန်းခဲ့တဲ့ သမိုင်းကြောင်းတွေ၊ အစဉ်အလာတွေအရ သူတို့ရဲ့ ပုံရိပ်က တအား ကြီးနေတယ်။ တစ်ယောက်က ရှုံးပွဲ လုံးဝ မရှိသေးဘူး၊ နောက် တစ်ယောက်က အလဲထိုးပွဲ မြောက်မြားစွာနဲ့ အနိုင်ယူထားတဲ့ သမိုင်း ရှိတယ်။ မေဝယ်သာ ဆိုတဲ့ brand၊ ပက်ကီယောင်း ဆိုတဲ့ brand ကို အကောင်းဆုံး တည်ဆောက်ထားကြတယ်။ ဒါကြောင့် သူများ ၃၆ မိနစ် ထိုးရင် ရတဲ့ ဝင်ငွေရဲ့ အဆပေါင်းများစွာကို သူတို့ ရသွားကြတာပါ။

လုပ်ငန်း အစည်းအဝေးတွေမှာ ဒီစကားပဲ ပြောကြတာပဲ။ ဒါပေမဲ့ တစ်ယောက် ပြောတော့ ကျန်တဲ့လူတွေက သိပ်ဂရုမစိုက်ကြဘူး။ နောက် တစ်ယောက် ပြောတော့ အားလုံးက အလေးထား နားထောင်ကြတယ်။ ဘာ ကြောင့်လဲ။ Brand image ကွာပါတယ်။ အောင်မြင်ချင်သူတိုင်း ကိုယ့်ရဲ့ ပုံရိပ် ဟာ အရည်အချင်း ရှိသော၊ လေးစားလောက်သော၊ ယုံကြည်လောက်သော ပုံရိပ်တစ်ခု ဖြစ်နေအောင် ကြိုးစားဖို့ လိုပါတယ်။

၉။ Win-win situation

ဘဝ ဆိုတာကို လက်ဝှေ့ကြိုးဝိုင်းအဖြစ် တင်စားတတ်ကြတယ်။ လက်ဝှေ့ပွဲ တွေကို ကြည့်ပါ။ မေဝယ်သာ အနိုင်ရဖို့ ပက်ကီယောင်းက ရှုံးနိမ့်ပေးရတယ်။ နှစ်ယောက်စလုံး နိုင်ချင်လို့ မရဘူး။ လက်ဝှေ့ကြိုးဝိုင်းထဲမှာလည်း ညှာနေလို့

mg yoe . com

မရဘူး။ ညာနေရင် ကိုယ် ခံသွားရမယ်။ လက်ဝှေ့မှာ အဲလို win win ဆိုတာ မရှိပေမဲ့ ဘဝထဲမှာတော့ win win ဆိုတာ ရှိတယ်။ ကြိုးဝိုင်းထဲကနေ ပြန်ထွက် လာတဲ့အခါ နှစ်ယောက်စလုံး အနိုင် ရမယ့် လမ်းတစ်ခုကို ရွေးချယ်လို့ ရတယ်။ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် အပြုတ်တိုက်တဲ့ခေတ်က ကုန်နေပါပြီ။ အဲဒီလို လမ်းမျိုးကို ရွေးချယ်နိုင်စွမ်းနဲ့ ရွေးချယ်ရဲတဲ့သတ္တိ ရှိဖို့တော့ လိုပါတယ်။

ဒီလမ်းကလေးတစ်လမ်းတည်းမှာပဲ မုန့်ဟင်းခါးဆိုင်ချည်း သုံးဆိုင် ပြိုင်ဖွင့် ထားတယ်။ အဲဒါကို ကိုယ်ကပါ မုန့်ဟင်းခါးဆိုင်ပဲ ထပ်ဖွင့်ဦးမယ် ဆိုရင်တော့ သေချာပြီ။ သူတို့နဲ့ အကြိတ်အနယ် ပြိုင်ရတော့မှာပဲ။ ငါးမန်းတွေ တစ်ကောင်နဲ့ တစ်ကောင် အသေအကျေ ကိုက်ကြတဲ့အခါ သမုဒ္ဒရာ တစ်ခုလုံး သွေးချင်းချင်း နီသွားသလိုပေါ့။ အဲသလို မဟုတ်ဘဲ အဲဒီ မုန့်ဟင်းခါးဆိုင်တွေရဲ့ ကြားထဲမှာ ကိုယ်က အအေး ဝင်ရောင်းမယ် ဆိုရင်တော့ ဒီလို ပြိုင်ဆိုင်စရာ မလိုတော့ဘူး။ ပူးပေါင်းလို့တောင် ရသွားပြီ။ အခြေအနေ အားလုံးဟာ အေးဆေး တည်ငြိမ် နေတယ်။

ဒါကြောင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း လုပ်တဲ့အခါ ဖြစ်ဖြစ်၊ အသက်မွေး ဝမ်း ကျောင်း အလုပ်ကို ရွေးချယ်တာပဲ ဖြစ်ဖြစ် သူများ လုပ်သမျှ လိုက်လုပ်တာ၊ လမ်းဟောင်းကြီးအတိုင်း လျှောက်တာထက် ကိုယ်နဲ့ ကိုက်ညီမှု ရှိတာကို သေ သေချာချာ စဉ်းစားဖို့ လိုတယ်။ အိုင်ဒီယာအသစ်တွေ လိုတယ်။ ရှေ့ကို ကြို မြင်နိုင်ဖို့ လိုတယ်။ ဒါမှသာ win win ဆိုတဲ့ အနေအထားတစ်ရပ်ကို ရွေးချယ် နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

၁၀။ ကိုယ့်ဘဝနဲ့ကိုယ်

အဲဒီပွဲကို တင်းနစ် ဂန္ထဝင်ဟောင်း အဂ္ဂါဆီတို့စုံတွဲ လာကြည့်တယ်။ ဘီယွန်းစေး တို့ စုံတွဲ လာကြည့်တယ်။ ဂျပ်စတင်ဘီဘာ လာတယ်။ ပဲရစ်ဟီတန် လာတယ်။ အခြား အကျော်အမော်တွေလည်း ရုပ်သံကတစ်ဆင့် ကြည့်နေကြမှာပဲ။ ဂျပ်စတင် ဘီဘာက သူ မေဝယ်သာလို့ မဖြစ်ရလို့ ဆိုပြီး စိတ်ပျက်မနေဘူး။ ဘာလို့လဲ ဆိုတော့ သူက ဂျပ်စတင်ဘီဘာအဖြစ် အောင်မြင်နေတာကိုး။ သူ သိပ်ဖြစ်ချင်ပါတယ်ဆိုလည်း ဖြစ်လာနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ ဘာလို့လဲ ဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့ဟာ ဘဝ ဆိုတဲ့ စာမေးပွဲကနေ ကိုယ့်အတွက် သီးသန့်ပေးလာတဲ့ ပုစ္ဆာကိုပဲ ဖြေကြရတာမို့လို့ပဲ။ သူများပုစ္ဆာ ဝင်ဖြေချင်လို့မှ မရတာ။

ဒါကြောင့် မေဝယ်သာ မဖြစ်ရလို့၊ ဂျက်စတင် ဘီဘာ မဖြစ်ရလို့၊ စီ
ရော်နယ်ဒို မဖြစ်ရလို့ ဆိုပြီး စိတ်ပျက်နေစရာ မလိုဘူး။ ကိုယ့်ပုံစံနဲ့ ကိုယ်
အကောင်းဆုံး ဖြစ်အောင် ကြိုးစားကြရုံပါပဲ။ တကယ်တော့ ကိုယ် ဘာအလုပ်
လုပ်တယ် ဆိုတာက အရေးမကြီးပါဘူး။ အဲဒီနယ်ပယ်မှာ ကိုယ် ဘုရင် ဖြစ်နေ
ဖို့သာ လိုတာပါ။

၂၀၁၅ ခုနှစ် မေလ ၅ ရက်။

ဘာယဲလုပ်လုပ် ရအောင် လုပ်

အဆင်မပြေတာ တစ်ခုခုနဲ့ ကြုံတဲ့အခါ လက်လျှော့ပြီး
 လှည့်ပြန်မလာပါနဲ့။ အကြောင်းရင်းကို ရှာ၊ ပြီးရင်
 ရအောင် လုပ်။ ဒီနေ့ခေတ်မှာ အကြောင်းပြချက်တွေကို
 အချိန်ကုန်ခံပြီး ဘယ်သူမှ နားထောင်မပေးကြတော့ပါ
 ဘူး။ ရလဒ်တွေကိုပဲ ကြည့်တဲ့ခေတ် ဖြစ်နေပါပြီ။

ဘာပဲလုပ်လုပ် ရအောင် လုပ်

ညဘက်တွေမှာ အဝေးပြေးကားတွေကို စစ်ဆေးနေကြတဲ့ ရဲ နှစ်ယောက်ကို သူတို့အလုပ်အပေါ် ဘယ်လို သဘောထားသလဲ မေးကြည့်မယ် ဆိုပါတော့။

“ဒီလိုပါပဲ၊ ကျွန်တော်တို့လည်း အထက်က ခိုင်းလို့ လုပ်နေရတာ၊ ဓာတ်မီး နဲ့ ဟိုထိုး ဒီထိုးပေါ့” လို့ ဖြေတဲ့ ရဲနဲ့ “ကျွန်တော်တို့အလုပ်က သိပ်ကို အရေးကြီး တယ်၊ တိုင်းပြည်အခွန်တွေ မနစ်နာဖို့၊ မူးယစ်ဆေးဝါးတွေကြောင့် လူငယ်တွေ ဒုက္ခမရောက်ဖို့ ကျွန်တော်တို့အလုပ်မှာပဲ အာရုံစိုက်ထားပါတယ်” လို့ ဖြေတဲ့ရဲ။ အဲဒီ နှစ်ယောက်မှာ ဘယ်သူ့ရဲ့ စွမ်းဆောင်ရည် (performance) က ပိုသာမလဲ ဆိုတာ မေးစရာတောင် မလိုပါဘူး။ လူတစ်ယောက် အောင်မြင်ဖို့အတွက် အင်မတန် အရေးပါတဲ့ စိတ်အားထက်သန်မှု (motivation) ဆိုတာကို အလုပ် အပေါ်မှာ ဘယ်လို ခံယူချက် ထားသလဲ ဆိုတဲ့ attitude က အဓိက အဆုံး အဖြတ်ပေးနေတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

၂၀၁၄ တုန်းက ရိုးယဲအသင်းအတွက် သမိုင်းဝင် အောင်မြင်မှု ရယူပေး ခဲ့တဲ့ နည်းပြ အန်ဆယ်လော့တီကို ၂၀၁၅ ကျတော့ အောင်မြင်မှု မရတာ ကြောင့် ထုတ်ပယ်ပစ်လိုက်တဲ့သတင်းက ဒီနေ့ခေတ်ရဲ့ အခြေအနေကို မီး မောင်းထိုးပြလိုက်သလိုပါပဲ။ မင်း အရင်က ဘာတွေ လုပ်ပေးခဲ့သလဲ ဆိုတာ မစဉ်းစားတော့ဘူး။ မင်း အခု ဘာလုပ်ပေးနိုင်သလဲ ဆိုတာကိုပဲ ကြည့်တော့တဲ့ ခေတ် ဖြစ်လာပါပြီ။ ဒါကြောင့် ငါ အောင်မြင်နေပြီပဲ ဆိုပြီး ရပ်နေလို့ မရ တော့ဘူး။ မိန်းမောနေလို့ မရတော့ဘူး။ အမြဲတမ်း ရှေ့ကိုပဲ ဦးတည်ပြီး သွားနေ ကြရတယ်။ ဒါက လက်ရှိခေတ်ရဲ့ အပြောင်းအလဲတစ်ခုလို့ ဆိုရင် မမှားပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ မှတ်ထားရမှာက change or be changed ပြောင်းမလား၊ အပြောင်းခံမလား ဆိုတာပါပဲ။

ဒီနေ့ခေတ်ကို result oriented ခေတ်လို့ ပြောကြပါတယ်။ ဘာလုပ်လုပ် ရလဒ် ထွက်အောင် လုပ်ကြရမယ်။ လမ်းကို အချိန်မီ ခင်းပြီးသွားရင် ပြီးရော ဆိုပြီး အရည်အသွေးကို ဂရုမစိုက်ပြန်ရင်လည်း ဘာဖြစ်တတ်သလဲ ဆိုတာကို ရန်ကုန်-မန္တလေး အမြန်လမ်းမကြီးက သက်သေထူထားပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာတွေ ပြောလေ့ရှိသလို လုပ်တော့ လုပ်နေတာပဲ။ မရတာ တော့ ဘယ်တတ်နိုင်ပါ့မလဲ ဆိုတဲ့ ပုံစံမျိုးနဲ့တော့ ဒီခေတ်မှာ အလုပ်မဖြစ်တော့ တာ အသေအချာပါပဲ။ အစစအရာရာ ချွတ်ခြုံကျနေတဲ့ တိုင်းပြည်မှာ နေရာ တိုင်း အားနည်းပါတယ်။ လွှတ်တော်အမတ်တွေ၊ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းက တာဝန် ရှိသူတွေ၊ စီးပွားရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍအသီးသီးမှာ ချည့်နဲ့နေ တယ်။ ဒီလို အနေအထားမျိုးကနေ ခေတ်မီတဲ့ နိုင်ငံတစ်ခု တည်ဆောက်ချင် ပါတယ် ဆိုရင်တော့ ငါတို့ ဘာလုပ်လုပ် ရလဒ် ထွက်အောင် လုပ်မယ် ဆိုတဲ့ mindset မျိုးနဲ့ အလုပ်လုပ်ကြဖို့ လိုလာပါပြီ။

လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တစ်ယောက်နဲ့ စကားပြောကြည့်တော့ သူ့အလုပ်တွေ မအောင်မြင်ရတာ ဒေသအခြေအနေက ဘာဖြစ်လို့၊ သူ အလုပ်ဝင်တာက လည်း ခြောက်လလောက်ပဲ ရှိသေးလို့ စသဖြင့် အကြောင်းပြချက်တွေ အများ ကြီး ထွက်လာပါတယ်။ ဝင်စ သုံးလကလည်း သုံးလပဲ ရှိသေးလို့လို့ ပြောခဲ့ဖူး တာကြောင့် တစ်နှစ် ရှိလာရင်လည်း တစ်နှစ်ပဲ ရှိသေးလို့လို့ ပြောဦးမယ် ထင်ပါတယ်။ တကယ်တော့ သူ့လုပ်ငန်းတွေ မအောင်မြင်တာ အခြား အကြောင်းကြောင့် မဟုတ်ပါဘူး။ အကြောင်းပြချက်ပဲ ပေးချင်နေတဲ့ သူ့ရဲ့ ခံယူချက်ကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။ အဖြစ်အပျက်တစ်ခုမှာ အကြောင်းပြချက်ပဲ ပေးချင်နေတဲ့အခါ လုပ်ကြည့်လိုက်လို့ မအောင်မြင်ဘူး ဆိုတာနဲ့ လက်လျှော့ပြီး လှည့်ပြန်လာတတ်တယ်။ ပြီးရင် ပြန်ပြောမယ်၊ ဒါကြောင့် မအောင်မြင်တာပါ ဆိုပြီး။ တကယ်တော့ သူ အလုပ်တွေ လုပ်နေတာ အောင်မြင်ဖို့မှ မဟုတ်ဘဲ။ ပြုစရာ အကြောင်းပြချက် ရှာနေတာပဲကိုး။

ဟစ်တလာရဲ့ အဆိုအမိန့်ကို ကိုးကားရင်တော့ မိုက်တဲ့လူလို့ အထင်ခံရ နိုင်တယ်။ ဟစ်တလာဟာ ကောင်းတဲ့လူတစ်ယောက်တော့ မဟုတ်ပေမဲ့ သူ ဖြစ်ချင်တာကို ဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်တဲ့နေရာမှာတော့ စံတင်လောက်ပါတယ်။ သူ့စကားကလေးတစ်ခုက အကောင်းဘက်က ယူတတ်ရင် မှတ်သားစရာပါ။

"If you win, you need not have to explain, if you lose, you should not be there to explain."

“မင်း နိုင်နေတဲ့အချိန်မှာ အကြောင်းပြချက် ပေးစရာမလိုဘူး၊ အေး ... မင်း ရှုံးနိမ့်သွားရင်လည်း အကြောင်းပြချက် ပေးဖို့အတွက် ဆိုပြီး မင်း ရှိမနေသင့်တော့ဘူး”

ရှုံးနိမ့်မှုတစ်ခုနဲ့ ကြုံတဲ့အခါ လက်လျှော့ပြီး လှည့်ပြန်မလာနဲ့။ အဲဒါဆို ပေးစရာ ‘အကြောင်းပြချက်’ပဲ ရလာလိမ့်မယ်။ ဘာလို့ မအောင်မြင်ရသလဲ ဆိုတဲ့ ‘အကြောင်းရင်း’ကို ရှာ။ ပြီးရင် ရအောင် လုပ်။

စိတ်ပျက်ပြီး လှည့်ပြန်လာတော့မယ် ကြံတိုင်းမှာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် မေးပါ။ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး ဆိုတာ သေချာပြီလား။ မသေချာမချင်း ကိုယ့်မှာ အောင်မြင်ဖို့ အခွင့်အလမ်း ရှိပါသေးတယ်။ ဘဝ ဆိုတာ တာတိုပြေးပွဲ မဟုတ်ပါဘူး။ မာရသွန်ပွဲပါ။ စာမေးပွဲ အမှတ်ကောင်းရုံ၊ ဉာဏ်ကောင်းရုံနဲ့ ဒီမာရသွန်ပြေးပွဲကြီးမှာ မအောင်မြင်နိုင်တာ သေချာပါတယ်။ အဲဒီလို ပြိုင်ပွဲရှည်ကြီးမှာ ထိပ်ဆုံးက ပန်းဝင်နိုင်ဖို့ အဓိက အရေးကြီးလာတာက စိတ်ဓာတ်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

စတီဖင် ကိုဗေးက 90/10 principle ဆိုပြီး ပြောပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ကြုံတွေ့ရသမျှ အဖြစ်အပျက်တွေရဲ့ ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းကို ကျွန်တော်တို့ ထိန်းချုပ်လို့ မရနိုင်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ကျန်တဲ့ ၉၀ ကတော့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လုပ်ရပ်ပေါ်မှာပဲ မူတည်ပါတယ်တဲ့။ လမ်းသွားရင်း မော်တော်ကား မပျက်ဖို့ ထိန်းချုပ်လို့ မရပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ပျက်သွားခဲ့ရင် စိတ်တိုပြီး အပြစ်တွေ ပြောနေမှာလား၊ ပိုထွက်လာတဲ့အချိန်တွေကို အကျိုးရှိရှိ အသုံးချမှာလား ဆိုတာကိုတော့ ရွေးချယ်လို့ ရပါတယ်။ ဘဝမှာ ဘယ်သူမှ လုပ်တိုင်း ဖြစ်မနေပါဘူး။ ရှုံးနိမ့်မှုတွေ၊ မျှော်လင့်မထားတဲ့အရာတစ်ခုကြောင့် ကိုယ် မျှော်လင့်ထားသမျှ ပျက်စီးခဲ့ရတာတွေ ရှိနိုင်ပါတယ်။ ဒါတွေကို ရှောင်လွှဲလို့ မရသလို ထိန်းချုပ်လို့လည်း မရပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ ရွေးချယ်လို့ ရတာက အဲဒီကနေ အကြောင်းပြချက်ကလေး ပိုက်ပြီး လှည့်ပြန်လာမှာလား၊ အကြောင်းရင်းကို တွေ့အောင် ရှာပြီး ပန်းတိုင် မရောက် ရောက်အောင် ရှေ့ဆက်သွားမှာလား ဆိုတာပါပဲ။

တကယ်တော့ လောကမှာ မရှုံးနိမ့်ဖူးတဲ့သူရယ်လို့ မရှိပါဘူး။ အရှုံးမပေးဖူးတဲ့သူပဲ ရှိပါတယ်။ အဆင်မပြေတာ တစ်ခုခုနဲ့ ကြုံတဲ့အခါ လက်လျှော့ပြီး လှည့်ပြန်မလာပါနဲ့။ အကြောင်းရင်းကို ရှာ၊ ပြီးရင် ရအောင် လုပ်။ ဒီနေ့ခေတ်မှာ အကြောင်းပြချက်တွေကို အချိန်ကုန်ခံပြီး ဘယ်သူမှ နားထောင်မပေးကြတော့ပါဘူး။ ရလဒ်တွေကိုပဲ ကြည့်တဲ့ခေတ် ဖြစ်နေပါပြီ။

ဘာပဲလုပ်လုပ် ရလဒ် ထွက်ဖို့ လိုပါတယ်။

၂၀၁၅ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၂ ရက်။

ပုဗ္ဗာစရိယ မိန့်ဖ

ကလေးတွေဟာ တိုင်းပြည်ရဲ့ သယံဇာတ၊ တိုင်းပြည်ရဲ့
အနာဂတ်တဲ့။ ဒီကလေးတွေကို ကြည့်ရင်းနဲ့ ကျွန်တော်
တဖြည်းဖြည်း သံသယ ဝင်လာမိတယ်။ ဒီကလေးလေး
တွေနဲ့ တည်ဆောက်ရမယ့် ငါတို့ မြန်မာပြည်ရဲ့ အနာ
ဂတ်ဟာ ဘယ်လိုများပါလဲလို့လေ။

ပုဗ္ဗာစရိယ မိနဲ့ဖ

လူတစ်ယောက်ရဲ့ ဘဝနဲ့ စိတ်ဓာတ်ကို လွှမ်းမိုးတာ နှစ်ခု ရှိတယ်။ တစ်ခုက မွေးရာပါဗီဇ နောက်တစ်ခုက ပတ်ဝန်းကျင်။ အဲဒီ ပတ်ဝန်းကျင်ကိုမှ ထပ်ခွဲရ ရင်တော့ မိဘ ပါမယ်၊ ဆရာတွေ ပါမယ်၊ သူ ကြီးပြင်းရှင်သန်ရာ ဘေးပတ်ဝန်း ကျင်က လူတွေ ပါမယ်။ နောက်ပြီး သူ ဖတ်တဲ့မှတ်တဲ စာအုပ်တွေ ပါမယ်။ အဲဒီ နှစ်ခုမှာမှ ပတ်ဝန်းကျင်က ပိုပြီး အရေးပါတယ်လို့ ဆိုကြတယ်။

အရင်တုန်းက လက်ခံခဲ့တာ leaders are born ခေါင်းဆောင်တွေဟာ မွေးရာပါ အရည်အချင်း ပြည့်ဝသူတွေတဲ့။ ခုတော့ မဟုတ်တော့ဘူး။ Leaders are made ခေါင်းဆောင်ကောင်းတွေ ဖြစ်ဖို့ လေ့ကျင့်ယူလို့ ရတယ် ဆိုပြီး လက်ခံလာကြပြီ။ အဲဒီလို လူတစ်ယောက်ရဲ့ အရည်အသွေးကို လွှမ်းမိုးနိုင်တဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်မှာမှ မိဘက အရေးကြီးဆုံးပါပဲ။ ဒါကြောင့်လည်း ‘လက်ဦးဆရာ မည်ထိုက်စွာ ပုဗ္ဗာစရိယ မိနဲ့ဖ’ ဆိုပြီးတော့ ပြောလေ့ရှိကြတာ။

ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံဟာ အာဏာရှင်စနစ်ရဲ့အောက်မှာ နှစ်ပေါင်းများစွာ အုပ်ချုပ်ခံခဲ့ရတယ်။ ဆုံးရှုံးနစ်နာမှုတွေ ဆိုတာလည်း မနည်းဘူး။ ဒီစနစ်ကို တိုက်ဖျက်ဖို့ ပေးခဲ့ရတဲ့ အသက်တွေ၊ စတေးခဲ့ရတဲ့ အရာတွေ ဆိုတာလည်း ပြောပြလို့တောင် မရဘူး။

အဲဒီ စနစ်ရဲ့ အဆိုးတကာ အဆိုးဆုံး အကျိုးဆက် တစ်ခုကတော့ ကျွန်တော်တို့တွေပါ ဒီမိုကရေစီ ဆိုတဲ့ အလေ့အကျင့်တွေနဲ့ ဝေးကွာကုန်ပြီး ကိုယ်တိုင်ပါ အာဏာရှင်တွေ ဖြစ်မှန်းမသိ ဖြစ်ကုန်တော့တာပါပဲ။ ဆရာက တပည့်ကို၊ မိဘက သားသမီးကို၊ ဘုန်းကြီးက ကျောင်းသားကို အာဏာရှင်

ဆန်ဆန်ပဲ ဆက်ဆံကြ၊ ထိန်းသိမ်းကြ၊ အုပ်ချုပ်ကြတယ်။ စောဒက တက်ရင် မကြိုက်ဘူး။ မိဘက ပြောလိုက်ရင် တစ်ခွန်းပဲ ဆိုတာကို ဂုဏ်ယူစရာတစ်ခု လို့ သဘောထားကြတယ်။

ကျွန်တော်တို့တွေဟာ အဲဒီလို အာဏာရှင်တွေရဲ့ လက်အောက်မှာ အကြောက်တရားတွေနဲ့ ရှင်သန်ခဲ့ကြရတယ်။ အဲဒီတော့ နည်းနည်းကလေးမှ မလွတ်လပ်လိုက်နဲ့၊ အဲဒီလွတ်လပ်ခွင့်ကို အလွန်အကျွံ အသုံးချကြတယ်။ ကိုယ်ပိုင်အသိစိတ် အားနည်းလာတယ်။ သူများ ထုတ်တဲ့ စည်းကမ်းတွေကြား မှာပဲ တင်းကျပ်စွာ ရှင်သန်ခဲ့ရတော့ ကိုယ်ပိုင်စည်းကမ်းရယ်လို့ မရှိတော့ဘူး။ လွတ်ရင် လုပ်မယ်၊ မလွတ်ရင် မလုပ်ဘူး ဆိုတာက ကျွန်တော်တို့အတွက် မွေးရာပါ အလိတစ်ခုလို့ ဖြစ်လာတယ်။ Autocratic Style က အကြောက် တရားနဲ့ အမိန့်နာခံမှုကို အခြေပြုတယ်။ Democratic Style ကတော့ လူရဲ့ အသိစိတ်ဓာတ်ကို အခြေပြုတယ်။ ဒီတော့ ဒီစနစ်ကို အားကောင်းစေချင်ရင် ကျွန်တော်တို့တွေ ကိုယ်ပိုင်အသိစိတ်နဲ့ အလုပ် လုပ်တတ်အောင် ကြိုးစားကြ ရမယ်။

ကျွန်တော့်ဆေးခန်းမှာ မနက် ၉ နာရီထက် နောက်ကျပြီးမှ ရောက်လာ တဲ့သူ ပိုက်ဆံ ၅၀၀ ပေးရမယ် ဆိုတဲ့အချိန်က ဘယ်သူမှ နောက်မကျကြဘူး။ အချိန်တစ်ခု ကြာလာလို့ အဲဒါကို မလုပ်တော့တဲ့အခါလည်းကျရော အိမ်က ဘာဖြစ်လို့၊ လမ်းမှာ ဘာဖြစ်လို့ စတဲ့ အကြောင်းပြချက်တွေကိုယ်စီ ပေါ်လာ တော့တယ်။ လုပ်ရင် လုပ်၊ မလုပ်ရင် အပြစ်တစ်ခုခု ပေးမယ် ဆိုမှပဲ လုပ်တတ် ကြတော့တယ်။

ဘာလို့လဲ။

ကျွန်တော်တို့တွေက ကိုယ်ပိုင်အသိစိတ်နဲ့ ရယူရမယ့် လွတ်လပ်ခွင့်နဲ့မှ အသားမကျသေးပဲကိုး။ အိုးမဖုတ်ခင် အိုးလုပ်စဉ်မှာကတည်းက တံဆိပ်နှိပ် ထားလိုက်မှ မြဲမြဲတတ်တာ မဟုတ်လား။ ခုမှ ကျွန်တော်တို့ကိုယ်ပေါ် လာနိုင်တဲ့ တံဆိပ်တွေက ထင်သလောက်တော့ မခိုင်မာနိုင်တော့ဘူးလေ။

ကျွန်တော် လမ်းလျှောက်တတ်စအရွယ်က လွတ်လပ်ရေးပြိုင်ပွဲမှာ ပထမ ဆု ရဖူးတယ်။ အဲဒီတုန်းက လမ်းလျှောက်တတ်စအရွယ် ကလေးတွေကို ပြိုင်ပွဲ လုပ်တယ်။ ဒိုင်လူကြီးက ခရာမှုတ်လိုက်ပေမဲ့ ဘယ်ကလေးကမှ မပြေးကြဘူး။ ဒီအရွယ်ကလေးတွေဆိုတော့လည်း အပြေးပြိုင်ပွဲတွေ ဘာတွေ ဘယ်သိမလဲ။

အမေနားပဲ ကပ်နေကြတာပေါ့။ အမေတွေကတော့ သားလေး ပြေး၊ သမီးလေး ပြေးလေ ဆိုပြီး အားပေးနေကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘယ်ကလေးကမှ မပြေးဘူး။ ကျွန်တော်လည်း အတူတူပဲ။ မပြေးဘူး။ အမေနားမှာပဲ ကပ်နေတယ်။

အဲဒီမှာတင် ကျွန်တော့်အမေက ဖျတ်ခနဲ စိတ်ကူး ရလိုက်ပြီး ပန်းဝင်ရမယ့် နေရာနားကို အပြေးသွားလိုက်တယ်။ ပြီးတော့မှ အဲဒီနေရာကနေ ကျွန်တော့်ကို လှမ်းခေါ်လိုက်တော့ ကျွန်တော်လည်း ဘာမှန်းညာမှန်းမသိ အမေ့ဆီကို အပြေး သွားလိုက်တာပေါ့။ အဲဒီမှာတင် ပန်းဝင်သွားပြီး ပထမဆုံး ရတော့တာပါပဲ။ အဲဒီလို ပြိုင်ပွဲမှာ အနိုင်ရခဲ့တာဟာ ကလေးရဲ့ အစွမ်းအစနဲ့ အမေ ဖြစ်သူရဲ့ ရှင်းလင်းပြတ်သားတဲ့ လမ်းညွှန်ချက်၊ အဲဒီ နှစ်ခု အချိုးကျကျ ပေါင်းစပ်နိုင်ခဲ့လို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော့်အသိ အန်တီကြီး တစ်ယောက်ကတော့ သူ့သားကို ပညာ သိပ် တတ်စေချင်တယ်။ စာမေးပွဲတိုင်းမှာ အဆင့် (၁) ရမှ ကြိုက်တယ်။ အဆင့် နည်းနည်း ကျတာနဲ့ ရိုက်တော့တာပဲ။ ကြီးလာတော့လည်း ဆရာဝန်လိုင်းပဲ လျှောက်ခိုင်းတယ်။ သူ့သားကတော့ တစ်စက်ကလေးမှတောင် ဝါသနာ မပါဘူး။

တကယ်တော့ educate ဆိုတဲ့ စကားလုံးက လက်တင်စကား ဖြစ်တဲ့ educō ကနေ လာတာပါ။ To educe, to draw out, to développer from within လို့ အဓိပ္ပာယ်ရပါတယ်။ မီးခဲပြာဖုံး ဖြစ်နေတဲ့ အရည်အသွေးတွေကို အရောင် တင်ပေးခြင်း၊ ဖော်ထုတ်ပေးခြင်းပေါ့။ မိဘအလိုကျ ပုံသွင်းခြင်းကို educa- tion လို့ ခေါ်တာ မဟုတ်ပါဘူး။

ရွာတစ်ရွာကို ရောက်တော့ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်က ပြောတယ်။

“ကိုယ့်ယောက်ျားနဲ့ ကိုယ်က ကလေး ဘယ်နှယောက် မွေးမွေး ပြဿနာ မရှိဘူး၊ ဒီလို တားဆေးတွေ သောက်၊ ဒီပစ္စည်းတွေ သုံးလို့ ရောဂါ ဖြစ်မှ ပိုက်ဆံ ကုန်နေပါဦးမယ်” တဲ့။

အရင်ကတော့ ဒီလိုတွေ ကြားလိုက်ရင် စိတ်ထဲ သိပ်မရှိဘူး။ ဒါပေမဲ့ အခြားကလေးတွေ ကျောင်းဝတ်စုံ ကိုယ်စီနဲ့ ကျောင်းသွားနေကြတာကို လက်ဖက်ရည်ဆိုင်မှာ စားပွဲထိုးရင်း အားကျတဲ့ သိမ်ငယ်တဲ့ အကြည့်တွေနဲ့ ဒုးကြည့်နေကြရတဲ့ ကလေးတွေ၊ ပိုက်ဆံ မပေးမချင်း အနားမှာ တွယ်ကပ်နေ လို့ သိပ်စိတ်ပျက်ဖို့ ကောင်းတာပဲ ဆိုပြီး လူတွေက ပျစ်ပျစ်နှစ်နှစ် ပြောတာကို

ခံရတဲ့၊ ဖိနပ် မပါဘဲ အရပ်တကာလည် တောင်းစားနေရတဲ့ ကလေးတွေ၊ သူတို့တွေကို မြင်ရတွေ့ရဖန် များလာတဲ့အခါမှာတော့ ခုနက စကားသံတွေကို ကျွန်တော် သည်းမခံနိုင်တော့ဘူး။ စိတ်တွေ တိုလာတယ်။ ဒေါသတွေ ထွက်လာတယ်။ ကလေးတွေဟာ တိုင်းပြည်ရဲ့ သယံဇာတ၊ တိုင်းပြည်ရဲ့ အနာဂတ် တဲ့။ ဒီကလေးတွေကို ကြည့်ရင်းနဲ့ ကျွန်တော် တဖြည်းဖြည်း သံသယဝင်လာမိတယ်။ ဒီကလေးလေးတွေနဲ့ တည်ဆောက်ရမယ့် ငါတို့မြန်မာပြည်ရဲ့ အနာဂတ်ဟာ ဘယ်လိုများပါလဲလို့လေ။

တချို့က ပြောတယ်။ ကလေးတွေကို မပေးနဲ့၊ အကျင့်ပျက်တယ် တဲ့။ ပိုက်ဆံ ဆိုတာ ဒီလို တောင်းတိုင်း ရပါလား၊ အလကား ရတဲ့ အရာပါလားလို့ ထင်သွားမယ် တဲ့။ ဒါဆို မပေးဘဲ နေလိုက်ရင်ရော အကျင့်တွေ ကောင်းလာကြမှာတဲ့လား။ တောင်းမရရင် ခိုးကြမယ်၊ လုကြမယ်၊ ကော်ရှူပြီး ထွက်ပေါက် ရှာကုန်ကြမယ်။ ကောင်းလာဖို့၊ ငွေတန်ဖိုးတွေ သိလာဖို့ကတော့ မလွယ်ဘူး။

တကယ်တော့ ကလေး ဆိုတာ ရွေးချယ်ခွင့် မရခဲ့ရတဲ့သူတွေပါ။ ကံကြမ္မာက ပစ်ချလိုက်တဲ့ ဘဝမှာပဲ ရှင်သန်နေကြရတဲ့သူတွေပါ။ ဆရာကြီး ရွှေဥဒေါင်း ပြောသလို ပြောရရင် သူတို့စိတ်ကလေးတွေမှာ ဆူးတွေ ပေါက်နေပြီ။ သူတို့ အသက်ဆက်ရှင်သန်နိုင်ဖို့အတွက် ဘာမဆို လုပ်ရမယ် ဆိုတဲ့ အသိက ဘဝက သင်ပေးထားလိုက်ပြီ။ ဒီလိုအချိန်မှာ သူတို့ လိုနေတာ အနိုင်ကျင့်မှုတွေ၊ ဝိုင်းဝန်း ပစ်ပယ်မှုတွေ၊ လျစ်လျူရှုမှုတွေ မဟုတ်ပါဘူး။ သနားညှာတာမှုတွေ၊ ကြင်နာမှုတွေကို သူတို့ လိုအပ်နေတာပါ။

ဘယ်အရာမဆို မာနေတဲ့အချိန်မှာ လိုရာ ပုံသွင်းလို့ မရနိုင်ဘူး။ ပျော့ပျောင်း နူးညံ့လာအောင် အရင် လုပ်ရတယ်။ ဒါမှ လိုသလို ပုံသွင်းလို့ ရနိုင်တာပါ။

မဒမ်ကင်ပန် ဆိုတဲ့ အမျိုးသမီးကြီးကို နပိုလီယန်က မေးဖူးတယ်။

“ပြင်သစ် လူငယ်တွေ တိုးတက်ဖို့အတွက် အလိုအပ်ဆုံးဟာ ဘာများလဲ” တဲ့။

အမျိုးသမီးကြီးက ပြန်ဖြေတယ်။

“မိခင်ကောင်းတွေပါပဲရှင်” တဲ့။

စကားတစ်ခွန်းတည်းနဲ့ အားလုံး ပြီးပြည့်စုံသွားတာပါပဲကလေးလို့တောင် နပိုလီယန်က ရေရွတ်မိသွားတယ်။

ပြောကြတယ် ... ကလေး ကောင်းမှ လူကြီး ကောင်းမှာ တဲ့။ အဲသလို
 ကလေးတွေ ကောင်းဖို့ကလည်း လက်ရှိ လူကြီးတွေ ကောင်းမှ ရပါမယ်။
 ကလေး မွေးလိုက်ရုံနဲ့ မိဘ ဖြစ်သွားတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ကိုယ် မွေးလိုက်တဲ့
 ကိုယ့်မျိုးဆက်သစ်ကို ကိုယ့်ထက် မသာတောင် ကိုယ့်အောက်တော့ မကျရ
 အောင် ပြုစုပျိုးထောင်နိုင်မှ မိဘ မည်တာပါ။ လက်ဦးဆရာ ဖြစ်ထိုက်တာပါ။
 နိုင်ငံသားတာဝန်ကျေတာပါ။

(Daily Eleven သတင်းစာ၊ ၁၃-၉-၂၀၁၄)

ဘယ်လို မိဘမျိုး ဖြစ်ပေးမလဲ

သားသမီးကို ဂရုစိုက်တယ်၊ လိုလေသေး မရှိအောင် ထားတယ်၊ ဘာမဆို လိုချင်တာ အကုန် ဝယ်ပေးတယ် ဆိုရုံနဲ့ မပြီးသေးပါဘူး။ သားသမီးတွေကို ကိုယ့်အား ကိုယ်ကိုးတတ်အောင်၊ လောကကြီးကို ရင်ဆိုင်ရဲ အောင်၊ အမှန်တရားကို ချစ်မြတ်နိုးတတ်အောင်၊ ငွေ ကြေးထက် ဂုဏ်သိက္ခာကို ပိုတန်ဖိုးထားတတ်အောင်၊ ဒါတွေကိုလည်း သင်ပေးဖို့ လိုပါသေးတယ်။

ဘယ်လို မိဘမျိုး ဖြစ်ပေးမလဲ

(၁)

ရန်ကုန်ကနေ တာဝန်ကျရာ ပခုက္ကူကို ပြန်တော့ ကိုယ့်ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းထုပ်
 တွေအပြင် ရုံးက ပေးလိုက်တဲ့ 'လက်တော့' နှစ်လုံးရော အခြားပစ္စည်းထုပ်
 တစ်ထုပ်ရော သယ်ရမှာ ဆိုတော့ တစ်ယောက်တည်းနဲ့ကို အထုပ်က ခပ်
 များများ ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီမှာတင် သားတွေကို တအား စိတ်ပူတတ်တဲ့
 ကျွန်တော့်အမေက ကိုယ်တိုင် တက္ကစီ လိုက်ငှားပေး၊ တက္ကစီသမားကိုလည်း
 ဂိတ် ရောက်တဲ့အထိ ပို့ပေးဖို့၊ ပစ္စည်းတွေ ချပေးဖို့ တဖွဖွမှာ၊ ကားခကိုလည်း
 လိုတာထက် ပိုပေးပြီး ကျွန်တော့်ကို ကားပေါ် တင်ပေးလိုက်ပါတယ်။ စိတ်ထဲ
 မှာတော့ ဪ... ငါ့အမေဟာ ငါတို့ကို တော်တော် ချစ်ပါကလားလို့ တွေးမိ
 လိုက်ပါတယ်။ တစ်ပြိုင်တည်းမှာပဲ ဒီအရွယ်အထိ ဒီလိုတွေ လိုက်လုပ်ပေးနေ
 တာကိုလည်း မလိုအပ်တော့တဲ့ ကိစ္စတစ်ခုအဖြစ် ခံစားမိပါတယ်။

ကျွန်တော်ဟာ အသက် ၂၆ နှစ် ပြည့်ပြီးပါပြီ။ လူငယ်လို့ သတ်မှတ်ကြတဲ့
 အရွယ်ထက်တောင် နှစ်နှစ် စွန်းသွားပါပြီ။ အဲဒီအရွယ်ကြီးကို ဒီလိုတွေ အသေး
 စိတ် လိုက်လုပ်ပေးနေတာ အမှန်အတိုင်း ပြောရရင် မခံချင်တော့ပါဘူး။ အမေ
 ကိုလည်း နေရာတကာ အသေးစိတ် လိုက်စိတ်ပူနေတာမျိုး မဖြစ်စေချင်တော့
 ဘူး။ အေးအေးဆေးဆေး နေစေချင်ပါပြီ။ ဒါဟာ မိဘနဲ့ သားသမီးကြား (အထူး
 သဖြင့် ဆယ်ကျော်သက်အရွယ်တွေမှာ) ဖြစ်လေ့ရှိတဲ့ ပဋိပက္ခပုံစံတွေထဲက
 တစ်ခုပါ။

ကျွန်တော့်အမေဟာ အပြင်အလုပ် မလုပ်ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ ညီအစ်ကို
 နှစ်ယောက်ကိုပဲ ငယ်ငယ်ကလေးကတည်းက ခုချိန်အထိ လိုလေသေး မရှိအောင်
 ပြုစုခဲ့၊ စောင့်ရှောက်ခဲ့သူပါ။ ပြောရရင် ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်ဟာ သူ့ဘဝ
 ဆိုလည်း မမှားပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ညီအစ်ကို နှစ်ယောက်က ငယ်ငယ်ကတည်း

mgyoe.com

က အမျိုးထဲမှာ နာမည်ကြီးပါတယ်။ မိဘက အလိုလိုက်ခြင်းကို ခံရတဲ့နေရာမှာ ရော နည်းနည်းကလေးမှ အတိမ်းအစောင်း မခံတဲ့နေရာမှာရောပေါ့။ ကျွန်တော် တို့ သွားနေကျ ပုံစံကနေ နည်းနည်းကလေး သွေဖည်သွားတာနဲ့ ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက် အလိုမကျတော့ဘူး။ ဂျီတွေကျကြ၊ ပြဿနာတွေ ရှာကြပြီ။

ငယ်ငယ်က အင်းစိန်မှာ ရှိတဲ့ အဘိုးအဘွားအိမ်ကို သွားလည်ကြမယ် ဆို ကျွန်တော်တို့ကို တော်တော် ခေါ်ယူရတယ်။ အဘိုးနဲ့ အဘွားက အသက် ကြီးပြီ ဆိုတော့ အဲဒီအိမ်မှာက ထမင်းဆို ပျော့ပျော့ပဲ ချက်တတ်တယ်။ အဲဒါကို ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်က မစားနိုင်ဘူး။ နောက်ပြီး အိမ်သာမှာကလည်း သန့် ရှင်းရေးလုပ်စရာ ပိုက် မရှိဘူး။ အဲဒါတွေကြောင့် အဘိုးအဘွားအိမ်ဆို မသွား ချင်ဘူး။ မဖြစ်မနေ သွားရမယ် ဆိုလည်း အမေက အိမ်ကနေ ထမင်းအိုး တစ်အိုး တည်ပြီး ယူသွားရတယ်။ ဟင်း ဆိုလည်း ထိုနည်းလည်းကောင်းပဲ သတ်သတ် ချက်ယူသွားရတာ။

ငယ်ငယ်ကဆို ထမင်းဆိုင် သွားလို့ စားချင်တဲ့ ချဉ်ရည်ဟင်းနဲ့ ငါးကြော် မရတာ၊ အပြင်တစ်နေရာရာ သွားရင်း အိမ်သာ သွားချင်လာတာ၊ သင်္ကြန်မှာ ရေပက်ခံ ထွက်ကြရင်း လမ်းမှာ ဆန်ပြုတ် ဝင်သောက်ပြီး အဆာဖြေကြရတာ စတဲ့ သူတစ်ပါးအတွက် ဘာမှမဟုတ်တဲ့ကိစ္စကလေးတွေဟာ မိဘရဲ့ အလို လိုက် ဂရုစိုက်ခြင်းကို ခံရတဲ့ ကျွန်တော်တို့အတွက်တော့ တကယ့်ပြဿနာ အကြီးကြီးတွေ ဖြစ်နေခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်တို့အတွက်တင် မဟုတ်ဘူး။ အမေ အတွက်လည်း အဲဒီလို အတိမ်းအစောင်းမခံတဲ့ သား နှစ်ယောက်ကြောင့် ဘယ် သွားသွား နောက်ဆံတတင်းတင်းနဲ့ စိတ်ညစ်စရာကောင်းနေခဲ့မှာ အမှန်ပါပဲ။ တဖြည်းဖြည်း ကြီးလာတဲ့အခါမှာတော့ လိမ္မာပြီး စာတော်တယ် ဆိုတဲ့ ဂုဏ်ပုဒ် ကလွဲရင် ကျန်တဲ့အရည်အချင်း ကျွန်တော်တို့မှာ မရှိသလောက် ဖြစ်လာတယ်။

ကျောင်းပြီးပြီးချင်း သိပ်မကြာဘူး။ ဖျာပုံမှာ အလုပ်ရခဲ့တယ်။ အဲဒီကို စ သွားရတော့မယ် ဆိုတဲ့ အချိန်မှာ စိတ်ထဲ တစ်မျိုးကြီး ဖြစ်နေမိတယ်။ ကြောက် နေသလိုလို၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ယုံကြည်မှု ကင်းမဲ့နေသလိုလို ခံစားမှုမျိုးပေါ့။ တကယ် ဟိုမှာ အလုပ်လုပ်ရတဲ့အခါကျတော့ အိမ်မှာလို ထမင်းပျော့လို့၊ ဟို ဟင်း မကြိုက်လို့၊ ဒီဟင်း မကြိုက်လို့ ဆိုပြီး ညည်းနေလို့ မရတော့ဘူး။ အိမ်သာ မှာ အသုံးပြုဖို့ ပိုက်ကို လိုက်ရှာနေရင်တော့ ဒုက္ခပဲ ရောက်သွားမယ်။ လူတွေ အားလုံးနဲ့ အဆင်ပြေအောင် အလိုက်အထိုက် ပေါင်းသင်း နေထိုင်ရတယ်။ ကိုယ့်ကို လှည့်မယ့်ပတ်မယ့်လူတွေ၊ ပြိုင်မယ့်ဆိုင်မယ့်လူတွေကြားထဲမှာ survive ဖြစ်အောင် နေရတယ်။ တစ်ခါတလေ ရန်ကုန်က ပြန်လာလို့ အထုပ်

တွေ အများကြီးနဲ့ ကိုယ်တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်နေတဲ့အခါ ဖြစ်ပါ့မလားလို့ တွေးမိတယ်။ တစ်သက်လုံး မိဘ လုပ်ပေးသမျှ မျှောလိုက်ခဲ့တာ ဆိုတော့ ထစ်ခနဲဆို သူများအကူအညီ လိုချင်တယ်။ ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုးချင်စိတ် မရှိဘူး။ ဒီတော့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ယုံကြည်မှု ဆိုတာလည်း မရှိခဲ့ဘူး။

နောက်တော့ မဖြစ်ဖြစ်အောင် လုပ်မယ် ဆိုပြီး လုပ်ကြည့်တဲ့အခါ တကယ် လုပ်လို့ ရနေတယ်။ 'ပါပီလွန်'လို့ 'မားတောင်ကို ကျော်၍ မီးပင်လယ်ကို ဖြတ်မည်'လို့ စာအုပ်တွေကတစ်ဆင့်လည်း သတ္တိတွေ ရတယ်။ ဒီလောက် အခက်အခဲတွေကြားကနေတောင် သူတို့တွေ စိတ်ဓာတ်မကျဘဲ ရုန်းကန်နိုင်သေးရင် ကိုယ် ကြုံနေရတာတွေက သူတို့နဲ့ ယှဉ်ရင် ဘာဟုတ်သေးလို့လဲ။ ဒါကလေးတွေကို ညည်းနေရတာ၊ သူများအကူအညီ မျှော်နေမိတာ သူတို့ကို အားနာဖို့တောင် ကောင်းတယ်။ အဲဒီလိုနဲ့ လောကမှာ တကယ် ဖြစ်အောင် လုပ်ချင်ရင် လုပ်လို့ ရတယ် ဆိုတာကို သဘောပေါက်လာခဲ့တယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်လည်း တဖြည်းဖြည်း ယုံကြည်မှု ရှိလာတယ်။ ဒါပေမဲ့လည်း ငယ်ငယ်ကတည်းက အားနည်းလာခဲ့တာ ဆိုတော့ အဲဒီစိတ်ဓာတ်ကို ခွန်အား ရှိအောင် အခုချိန်ထိ ကြိုးစားနေရတုန်းပါပဲ။

(၂)
အမျိုးသမီးကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းကို ထဲထဲဝင်ဝင် လုပ်နေခဲ့တာ ဆိုတော့ အိမ်ထောင်သည် အမျိုးသမီးတွေ၊ နောက်ပြီး သူတို့နဲ့ ပါလာကြတဲ့ ကလေးတွေ အများကြီးပဲ မြင်တွေ့ရ၊ ကြုံနေရပါတယ်။ ကိုယ့်ယောက်ျားနဲ့ကိုယ် ကလေးဘယ်နှယောက် မွေးမွေးပေါ့ ဆိုတဲ့ အမေမျိုးတွေ၊ ကလေးတွေ အများကြီး ရှိတော့ ကြီးလာရင် ခိုင်းစားလို့ ရတာပေါ့ ဆိုတဲ့ အမေမျိုးတွေကို တွေ့ရတဲ့ အခါတိုင်း မထွက်တတ်တဲ့ ဒေါသက ထွက်ထွက်လာမိတယ်။

အခုခေတ်မှာ အားလုံးက အမျိုးသမီး ... အမျိုးသမီးနဲ့ အမျိုးသမီးတွေ အရေးကို ရှေ့တန်းတင်လာကြတာဟာ အလကားသက်သက်တော့ မဟုတ်ဘူး။ မိခင်တွေဟာ အနာဂတ်ကို ပုံဖော်ကြမယ့် ကလေးငယ်တွေအတွက် အင်မတန် အရေးကြီးလို့ပါပဲ။ ပုခက်လွှဲတဲ့ လက်က ပညာရှိနေမှ အဲဒီ ပုခက်ထဲကနေ ထွက်လာတဲ့ ကလေးတွေက ကမ္ဘာကြီးကို ကိုင်လှုပ်နိုင်မှာပါ။

(၃)
ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊ ဦးသန်း၊ ဒေါက်တာအောင်ထွန်းသက်၊ အဲဒီလို ဘဝမှာ အောင်မြင်မှုတွေ ရနေကြတဲ့ လူအများ လေးစားအားကျရတဲ့သူတွေ အများစု

ဟာ ချမ်းသာပြည့်စုံတဲ့ မိသားစုကနေ ပေါက်ဖွားလာကြသူတွေ မဟုတ်ပါဘူး။ သူတို့တွေရဲ့ဘဝကို လိုက်ကြည့်လိုက်ရင် စာဖတ်ခြင်းကို အားပေးတဲ့၊ သားသမီးကို အကောင်းဆုံး လမ်းညွှန်ပေးနိုင်တဲ့ မိဘတွေ ရှိနေတာကို တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ မသန်စွမ်းမကလေး စုပုံချစ် နိုင်ငံခြားကနေ ဘွဲ့လွန် အောင်ပြီး မြန်မာပြည် ပြန်လာတော့ သူ့ရဲ့အဖေက အင်တာဗျူးတစ်ခုမှာ ဖြေထားတယ်။

“ကျွန်တော်တို့က ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ရှိအောင် ပြောပြထားခဲ့တယ်။ သမီးရဲ့ အခြေအနေမှန်ကိုပေါ့၊ စိတ်မကောင်း ဖြစ်မှာ စိုးလို့ ထိန်ချန်ထားတာမျိုး မရှိဘူး။ သမီးဘဝရဲ့ တစ်ခုတည်းသော ထွက်ပေါက်ဟာ ပညာရေးပဲ ဆိုပြီး ငယ်ငယ်ကလေးကတည်းက ပြောပြထားတယ်”

သမီးကလေး ဒီလို ဖြစ်နေလို့ သနားပြီး ဘာမှ မလုပ်ခိုင်း၊ အစစအရာရာ အဆင်သင့် ဖြစ်အောင် လုပ်ပေးထားမယ်။ သမီး စိတ်ချမ်းသာရင် ပြီးရော ဆိုပြီးသာ ထားထားခဲ့ရင် ဒီကနေ့ လူအများက ချီးကျူးနေရတဲ့ စုပုံချစ်ဟာ သနားစရာ ဒုက္ခိတမကလေးတစ်ယောက်အဖြစ်ထက် ပိုမှာ မဟုတ်ပါဘူး။

မြန်မာမှာရော ကမ္ဘာမှာပါ အောင်မြင်နေကြတဲ့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တွေကို ကြည့်လိုက်ရင်လည်း ချမ်းသာတဲ့ မိသားစုကနေ ပေါက်ဖွားလာကြတယ် ဆိုတာ ခပ်ရှားရှားပါပဲ။ အားလုံးနီးပါးဟာ အောက်ခြေအဆင့်က တက်လာကြသူတွေချည်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ တစ်နည်း ပြောရရင် မိဘရဲ့ ချမ်းသာမှုတွေ၊ မိဘဆီက ရတဲ့ အမွေတွေကတောင် လူကို ကြိုးစားချင်စိတ် မရှိအောင်၊ ဘဝကို ရေစုန်မျောလိုက်နေမိအောင် လုပ်နေသလိုပါပဲ။ ကမ္ဘာကျော် သူဌေးကြီး ဝါရင်းဘတ်ဖတ်က ပြောဖူးပါတယ်။

“ကျွန်တော့်သားသမီးတွေကို သိပ်ချမ်းသာတဲ့ အဆင့်မျိုး ရောက်အောင် တော့ အမွေပေးခဲ့မှာ မဟုတ်ဘူး။ ငါတို့ ဘာမှ လုပ်ဖို့ မလိုတော့ဘူး ဆိုတဲ့ ခံစားချက် ဝင်သွားလိမ့်မယ်”

မိဘတိုင်း အတုယူဖို့ ကောင်းတဲ့ စိတ်ထားမျိုးပါ။ တကယ်လည်း သူ့ပိုင်ဆိုင်မှုတွေရဲ့ ရာခိုင်နှုန်း ၈၀ ကျော်ကို Bill & Melinda Gates Foundation ဆီ ထည့်ဝင်နေတဲ့သူလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

(၄)
လှပတဲ့ လိပ်ပြာကလေးတစ်ကောင် ဖြစ်လာဖို့ ပိုးတုံးလုံးဘဝကနေ ပြောင်းလဲရပါတယ်။ အဲဒီအကောင်ကလေးက အခွံထဲကနေ ရုန်းကန်ထွက်ပြီးမှ လိပ်ပြာ

ကလေး ဖြစ်လာတာပါ။ အဲလို ရုန်းကန်ထွက်နေတာကို မကြည့်ရက်လို့ သနားလို့ ဆိုပြီး သူ့အခွံကလေးကို သွားချွတ်ပေးလိုက်ရင် အဲဒီအကောင်ကလေးဟာ ကိုယ်ပေါ်က အရိအချွေတွေ မစင်တော့တဲ့အတွက် လိပ်ပြာတော့ ဖြစ်လာပေမဲ့ လေပေါ်မပျံနိုင်ဘဲ မြေမှာပဲ လျှောက်နေရတဲ့ မြေလျှောက်လိပ်ပြာကလေး ဖြစ်လာမှာပါ။

တကယ်တော့ ရှုံးနိမ့်မှုတွေကနေ ရုန်းကန်ထနိုင်ခြင်း၊ အခက်အခဲတွေကို ကျော်လွှားနိုင်ခြင်းကသာ အင်မတန် အရုပ်ဆိုးတဲ့ ပိုးတုံးလုံးအဖြစ်ကနေ တအား လှပပြီး လေမှာ ပျံဝဲနိုင်တဲ့ လိပ်ပြာကလေးအဖြစ်ကို ပြောင်းလဲသွားစေနိုင်တဲ့ တစ်ခုတည်းသော အကြောင်းရင်းပါ။ အလွယ်လမ်းလိုက်ခြင်း၊ သူများအားကိုးခြင်းဟာ ခေတ္တခဏတော့ အဆင်ပြေနိုင်ပေမဲ့ ရေရှည်မှာတော့ လူကို ကောင်းကောင်း ဒုက္ခပေးသွားနိုင်တဲ့ အကျင့်စရိုက်တွေပါပဲ။

(၅)

နဖူးပေါ် နားနေတဲ့ မှက်ကို ဖယ်တဲ့နေရာမှာတောင် စေတနာတစ်ခုတည်းနဲ့ မရပါဘူး။ ပညာ လိုပါသေးတယ်။ သားသမီးကို ပြုစုပျိုးထောင်တဲ့နေရာမှာဆို ပိုလို့တောင် ပညာရှိဖို့ လိုပါတယ်။ သားသမီးကို ဂရုစိုက်တယ်၊ လိုလေသေးမရှိအောင် ထားတယ်၊ ဘာမဆို လိုချင်တာ အကုန် ဝယ်ပေးတယ် ဆိုရုံနဲ့ မပြီးသေးပါဘူး။ သားသမီးတွေကို ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုးတတ်အောင်၊ လောကကြီးကို ရင်ဆိုင်ရဲအောင်၊ အမှန်တရားကို ချစ်မြတ်နိုးတတ်အောင်၊ ငွေကြေးထက် ဂုဏ် သိက္ခာကို ပိုတန်ဖိုးထားတတ်အောင်၊ ဒါတွေကိုလည်း သင်ပေးဖို့ လိုပါသေးတယ်။ သားသမီးတွေအနေနဲ့တော့ ကိုယ် ဘယ်လို မိဘမျိုးနဲ့ တွေ့ချင်တယ်၊ ဘယ်လို ပြုစုပျိုးထောင်ခံရချင်တယ် ဆိုပြီး ရွေးချယ်လို့ မရပါဘူး။

တကယ်တော့ မိဘ ဆိုတာ သားသမီးတွေအတွက် ရွေးချယ်ခွင့်လည်း မရှိသလို ဘဝမှာ ဘယ်တော့မှလည်း စွန့်ခွာ ပစ်ပယ်သွားလို့ မရတဲ့ အပေါင်းအဖော်တွေပါပဲ။ မိဘကို ရွေးချယ်လို့ မရပေမဲ့ ကိုယ့်ဆီကို ရောက်နေကြတဲ့ ဒါမှမဟုတ်လည်း မကြာခင် ရောက်လာကြတော့မယ့် သားသမီးတွေအတွက် ဘယ်လို မိဘမျိုး ဖြစ်ပေးမလဲ ဆိုတာကိုတော့ ရွေးချယ်လို့ ရပါတယ်။

မိဘတွေရဲ့ စေတနာ၊ မေတ္တာတွေဟာ သားသမီးတွေကို မြေလျှောက်လိပ်ပြာကလေးတွေ ဖြစ်မလာစေဖို့တော့ လိုပါတယ်။

(Daily Eleven သတင်းစာ၊ ၁၆-၈-၂၀၁၅)

အမေနဲ့ တစ်နေ့တာ

မိဘမေတ္တာ ဆိုတာကျတော့ မွေးကတည်းက ဖောဖောသီသီ
 ရလာတဲ့အရာ ဖြစ်တယ်။ ရယူနိုင်ဖို့လည်း ပူပန်စရာ မလိုခဲ့
 သလို မဆုံးရှုံးရဖို့အတွက်လည်း အားထုတ်နေစရာ မလိုဘူး။
 အဲဒီအခါ ကျွန်တော်တို့ဟာ အနှိုင်းမဲ့တဲ့ ဒီမေတ္တာတရားကို
 မေ့မေ့လျော့လျော့ ဖြစ်လာကြတယ်။ တန်ဖိုးထားရကောင်းမှန်း
 မသိကြတော့ဘူး။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် တစ်ယောက်တည်း ရပ်
 တည်နေသလို ထင်လာကြတယ်။ အမှန်တော့ ကျွန်တော်တို့
 တွေဟာ မိဘတွေရဲ့ အဆုံးအစမဲ့တဲ့ မေတ္တာလွင်ပြင်ကြီးထဲမှာ
 နေနေကြတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

အမေနဲ့ တစ်နေ့တာ

(၁)

ဆေးခန်း မသွားမီ မနက်စာ စားဖို့ ပြင်နေတုန်း အမေ့ဆီက ဖုန်းဝင်လာသည်။

“သားကြီး ... ပြန်ရောက်ပြီလား”

“ဪ ... အမေရယ်၊ ဘာများလဲလို့၊ ညက ရန်ကုန်ကနေ ကားနဲ့ ပြန်လာမှတော့ ဒီမနက် မော်လမြိုင်ကို ပြန်ရောက်တာပေါ့”

“အေးပါ ... အဆင်ပြေပြေ ချောချောမောမောနဲ့မှ ပြန်ရောက်ရဲ့လားလို့ပါ”

“စိတ်မပူပါနဲ့ အမေရယ် ... ကလေးမှ မဟုတ်တော့တာပဲ”

အမေ့ဖုန်းကို ချပြီးမှ ရိုက်လက်စ မက်ဆေ့ချ်ကို အပြီးသတ်ပြီး ပို့လိုက်ရသည်။

‘မီးမီးရေ ... ကိုယ် ဒီမနက်ပဲ ပြန်ရောက်တယ်၊ အဆင်ပြေတယ်နော်၊ ခု မနက်စာ စားပြီး ဆေးခန်း သွားတော့မလို့’

မိနစ်အနည်းငယ် စောင့်နေလိုက်သည့်တိုင်အောင် ဘာပြန်စာမှ ရောက်မလာသေး။ ဒီအချိန် သူ အိပ်တုန်းပဲ ရှိဦးမှာပေါ့ဟု တွေးပြီး ပြုံးမိရသေးသည်။

(၂)

ဆေးခန်းကို ရောက်တော့ အမျိုးသမီးများက စောစောစီးစီး ရောက်နှင့်နေကြပြီ။ အိမ်ထောင်သည်များကို အဓိကထား ဝန်ဆောင်မှုပေးသော ဆေးခန်း ဖြစ်သည့်

အတွက် သူတို့နှင့်အတူ ကလေးများပါ မကြာမကြာ ပါလာလေ့ရှိတတ်သည်။ ကလေးများက ဆေးခန်းမှာ ပြထား၊ ရေးထားသည်များကို တောင်မေးမြောက် မေး လုပ်ကြ၊ အမေတွေက မမောနိုင် မပန်းနိုင် ပြန်ရှင်းပြနေကြသည့် မြင်ကွင်း တို့သည် ဆေးခန်း၏ ကြည်နူးစရာ ပုံရိပ်တွေထဲက တစ်ခု။

အမေတို့ အခန်းထဲ ဝင်ပြီး ဆေးခန်းပြရတော့မည် ဆိုလျှင် ထိုကလေး များက တက်မတတ် ချက်မတတ် အော်ငိုလေ့ရှိကြသည်။ တော်တော် ဆိုးသည့် ကလေးများဆို မည်သို့ပင် ချောချော ချော့၍ မရ။ ကလေးများ ထိုသို့ ဆူညံ ပွက်လော့ရိုက်အောင် ငိုနေကြသော်လည်း အမေတို့ကမူ တစ်ချက်ကလေး မျှတောင် မျက်နှာမပျက်။ ကလေးကို ပြုံးပြီး ကြည့်နေတတ်သည်။ သူတို့ ကလေး၏ဘဝမှာ သူတို့မှသူတို့ ဆိုသည့် အနေအထားကို ကျေနပ်နေကြသော အပြုံးမျိုး၊ ပျော်ရွှင်နေကြသောအပြုံးမျိုးနှင့်ပါ။

သည်မြင်ကွင်းများကို ကြည့်ရင်း ကိုယ် ငယ်ငယ်ကလည်း အမေနှင့် ဤလို ပုံစံပဲ ရှိခဲ့မှာပဲရယ်ဟု တွေးမိလိုက်သည်။

ငယ်ရွယ်စဉ် ကလေးဘဝမှာတော့ ကျွန်တော်တို့၏ ကမ္ဘာသည် အမေပင်။ အမေ မရှိလျှင် မဖြစ်။ အမေကိုပဲ အားကိုးသည်။ တွယ်တာသည်။ သည်လိုနှင့် အချိန်တွေကြာ အရွယ်တွေ ရောက်လာသည့်အခါမှာတော့ ထိုကမ္ဘာထဲကို ကျွန်တော်တို့ကိုယ်တိုင် ဖိတ်ခေါ်လိုရော မဖိတ်ခေါ်ဘဲနှင့်ပါ အခြားလူတွေ ဝင်ရောက်လာကြသည်။ ကမ္ဘာငယ်ကလေးထဲမှာ လူတွေ များများလာသည်နှင့် အမျှ အမေ ဆိုသော လူတစ်ယောက်သည်လည်း တဖြည်းဖြည်းနှင့် နောက်ကို ရောက်မှန်းမသိ ရောက်ရောက်လာတော့သည်။ နောက်ဆုံး ကျွန်တော်တို့ကမ္ဘာ ထဲမှာ အမေ ဆိုတာ ရှိနေသေးမှန်းတောင် သတိမထားမိတော့သည်အထိ ဖြစ်လာခဲ့သည်။

(၃)

“ဆရာ ... ဒီအပတ် ရန်ကုန် ပြန်ဖြစ်မယ် ဆို”
“ဟင် ... ဘယ်လို သိတာတုံး၊ ကျွန်တော် ဒီကိစ္စ မပြောရသေးသလိုပါပဲ”
“ဪ ... ဆရာရဲ့ CDMA ဖုန်းကို ဆက်တော့ ဆရာ့အမေနဲ့ တွေ့တယ် လေ၊ ဆရာ ဖုန်းကျန်ခဲ့တယ်၊ ဘာပြောပေးရမလဲ တဲ့၊ သမီးတို့က ရပါတယ်

ဆိုတော့ ဒီအပတ်တောင် ဆရာ ပြန်လာမယ် ပြောလို့ သမီးတို့လည်း သိတာ၊ ဆရာအမေက စကားပြောဖော် မရှိဘူး ထင်တယ်နော်၊ သမီးတို့ကို စကားတွေ ပြောနေလိုက်တာမှ အကြာကြီးပဲ၊ ဆရာအကြောင်းတွေလည်း ပါတယ်၊ ရန်ကုန် ရောက်ရင် ထမင်း လာစားဖို့တောင် ဖိတ်လိုက်သေး”

တပည့်မ စကား ကြားတော့မှ အမေ့စကားတစ်ခွန်း ပြန်ကြားယောင် မိသည်။

“သားကြီးလည်း အမေ ဆက်မှပဲ ဆက်တော့တယ်နော်၊ ဖုန်းကလေး ဘာ ကလေး ဆက်ပါဦး သားရယ်”

ပြီးပြီးရော သဘောသာ ‘ဟုတ်ကဲ့’ လုပ်ခဲ့သည်။ အလုပ် များနေ၍ ဟု အကြောင်းပြပြီး ဘယ်တော့မှလည်း တကူးတက မဆက်ဖြစ်ခဲ့။ သို့ပေမဲ့ အဲ သည် အလုပ်များနေသည့်ကြားကပင် အခြားသူတွေဆီ ဆက်ခဲ့သည့် ဖုန်းတွေ ကတော့ မိနစ်ပေါင်း မနည်း။

(၄)

“နေ့လယ်စာ ဘာဝယ်ပေးရမလဲ ဆရာ”

“နေပါစေ၊ ကိုယ့်ဟာကိုယ်ပဲ ထွက်စားလိုက်မယ်”

“ဘာလဲ ဆရာ ... ထိုင်းထမင်းကြော်ပဲလား”

“ဟားဟား ... ဟုတ်ပဗျာ၊ ကျွန်တော်လည်း တစ်နေ့တစ်နေ့ ဒါချည်း စားနေရလို့ ကြာရင် မြန်မာစိတ် ပျောက်ပြီး ထိုင်းစိတ်ပေါက်လာတော့မယ်”

စားသောက်ဆိုင်ကို သွားနေသည့် လမ်းမှာလည်း စဉ်းစားနေမိသည်။ အပတ်စဉ် သောကြာနေ့ ရောက်တိုင်း အမေ့ဆီက ဖုန်းမှန်မှန် ဝင်လာတတ် သည်။ သားကြီး ဒီအပတ် ပြန်လာဖြစ်လား တဲ့။ ပြန်လာဖြစ်တယ်ဆို သား ကြိုက်တတ်တဲ့ ဟင်းတွေ ချက်ထားဖို့ တဲ့။

ထိုသို့ အမြဲတမ်း မေးလေ့ရှိသလို ကျွန်တော် ပြန်လာဖြစ်သည့် အပတ် တိုင်းလည်း ကျွန်တော် ကြိုက်တတ်သည့်ဟင်းတွေ မပျက်မကွက် ချက်ထားပေး တတ်သည်။ သည်အခါမှာလည်း ပျက်ကွက်သူက ကျွန်တော်ပဲ ဖြစ်နေပြန် သည်။ ဟိုလူဒီလူနှင့် ချိန်းထား၍ အမေ ချက်ကျွေးတာကို နှစ်နပ်စလုံး စားဖြစ် လိုက်တယ် ဆိုသည်က ခပ်ရှားရှား။ တစ်ခါတစ်ခါ လုံးဝ မစားဖြစ်လိုက်သည့်

ရက်တွေပင် ရှိသေးသည်။ ထုတ်မပြု၍လား မသိ၊ ကျွန်တော် ထမင်း ပြန်မစား ဖြစ်၍ စိတ်မကောင်းနေသည့်ပုံကိုတော့ မတွေ့ဖူးသေးသော်ငြားလည်း စားဖြစ် သည့် နေ့တွေမှာတော့ ဝမ်းပမ်းတသာ ဖြစ်ပြီး ထမင်းတွေ ထပ်ထပ် ထည့်ခိုဇီး နေတတ်သော အမေ့ပုံစံကို လမ်းသွားရင်း မြင်ယောင်လာမိသည်။

(၅)

စားသောက်ဆိုင်ကို ဝင်ဝင်ချင်း အသိ ဆရာဝန် အစ်ကိုတစ်ယောက်နှင့် တွေ့သည်။

“ဒါနဲ့ မင်း ဟိုတစ်လောက ဝိယာန်နမ် သွားရသေးတယ် မဟုတ်လား၊ ဘာအတွက်လဲ”

“ရုံးက လွှတ်တာပါ အစ်ကို၊ သင်တန်းတစ်ခု သွားတက်ရတာ”

အဲသည်စကားကို အမေ့ကို ကျွန်တော် အကြိမ်ကြိမ်အခါခါ ပြောပြခဲ့ ဖူးသည်။ အမှန်တော့ ဘာမျှ ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် မဟုတ်။ သင်တန်းတစ်ခု သွားတက်ရရုံသာ။ အရည်အချင်းအပေါ် မူတည်ပြီး အရွေးခံခဲ့ရသည်လည်း မဟုတ်ပါ။ ဘာဆိုဘာမျှ ဂုဏ်ယူစရာ မရှိသည့် အဲသည်ကိစ္စကို အမေကတော့ ဂုဏ်ယူလို့ မဆုံး။ တွေ့သမျှလူကို လိုက်ပြောသည်။ သားကြီးက အလုပ်ကိစ္စနဲ့ နိုင်ငံခြား သွားရမယ်လေ ဆိုပြီး။

ဘယ်အမေမဆို ကိုယ့်သားသမီးအတွက် ဂုဏ်ယူချင်ကြတာချည်း မဟုတ် လား။ နိုင်ငံခြားမှာ သင်တန်းကလေး သွားတက်ရတာတောင် သည်လောက် ဆိုလျှင် နိုင်ငံခြားဘွဲ့သာ ရလာခဲ့လျှင် ဘယ်လောက်များ ငါ့အမေတစ်ယောက် ဂုဏ်ယူနေလိုက်မလဲဟု စဉ်းစားမိလိုက်သည်။

(၆)

သည်နေ့တော့ ဆေးခန်းမှ ခပ်စောစောပဲ ပြန်လာဖြစ်ခဲ့သည်။ ရန်ကုန်ကိုလည်း ပြန်လိုက်သေး၍ မီးပူတိုက်ရမှာတွေ၊ လျှော်ရဖွပ်ရမှာတွေက အများကြီး ဖြစ် နေပြီ။ အခန်းထဲကို ဝင်လိုက်ချင်းမှာပင် တန်းမှာ ချိတ်တွေချိတ်တွေနှင့် လှမ်း ထားသော ဝတ်လက်စ အဝတ်တွေကို တွေ့လိုက်ရသည်။

ယခင်က အိမ်မှာ နေတုန်းကဆို သည်လိုမျိုးတွေ မရှိ။ ဝတ်ပြီးပြီဆို ဘယ် လောက်ပင် ခဏတစ်ဖြုတ် ဝတ်ထားသည် ဆိုဆို တစ်ခါတည်း လျှော်မည့်အထဲ

ထည့်ပစ်လိုက်တတ်သည်။ အဝတ်လျှော်ရသည့်ဒုက္ခ၊ မီးပူတိုက်ရသည့်ဒုက္ခကို သိမှ မသိသေးပဲကိုး။ ပြောရလျှင် သည်အရာတို့ကို အလုပ်ဟု သတ်မှတ်မထားခဲ့။

တစ်ယောက်တည်း နေရ၍ သည်အရာတွေကို နဖူးတွေ့ဒူးတွေ့ လုပ်ရပြီ ဆိုသည့်အခါ တကယ် ပင်ပန်း၊ တကယ်အချိန်ကုန်သည့် အလုပ်တွေပါကလား ဆိုသည်ကို သဘောပေါက်ခဲ့ရသည်။ ကိုယ် ဝတ်သည့်အဝတ် ကိုယ် လျှော်၊ ကိုယ် မီးပူတိုက် လုပ်ရတာတောင် လပိုင်းပဲ ရှိသေးသည်။ အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ညည်းညူနေခဲ့ပြီးပြီ။ သို့ပေမဲ့ ကျွန်တော့်တစ်သက်နှင့်တစ်ကိုယ် သည်လို အသံ မျိုးကို အမေ့ဆီကတော့မူ တစ်ကြိမ်တစ်ခါကလေးမျှပင် မကြားဖူးခဲ့သေး။

(၇)

အိပ်ခါနီး စာဖတ်တော့ စာတစ်ကြောင်းက ရင်ကို လာထိသည်။

‘အောင်မြင်တဲ့ဘဝ ဆိုတာ နောင်တရစရာ မရှိတဲ့ဘဝ ကိုခေါ်တာ’ တဲ့။

ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ပြန်စဉ်းစားကြည့်သည်။ ဘဝမှာ နောင်တရစရာရယ် တော့ ကြီးကြီးမားမား မရှိသေးဟု ထင်သည်။ သို့သော် ရုတ်တရက် အမေ့ အကြောင်း ခေါင်းထဲ ရောက်လာသည်။

အမေနှင့် နောင်တ။

မေးခွန်းတစ်ခု ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် မေးမိသွားသည်။ သည်အချိန်မှာများ အမေနှင့် အပြီးအပိုင် ခွဲရတော့မယ်ဆို ငါ နောင်တရစရာ မရှိဘူး ဟူ၍ ပြောနိုင်ပြီလား။

ရုတ်တရက် အချိန်မရှိတော့သလို ခံစားလိုက်ရပြီး အမေ့ဆီ ဖုန်းချက်ချင်း ကောက်ဆက်သည်။ တော်တော်နှင့် မကိုင်တော့ အမေ အိပ်နေပြီဟု သဘော ပေါက်လိုက်သည်။ သည်နေ့ ‘အမေများနေ့’ မကုန်ဆုံးသွားခင်မှာ အမေ့အတွက် တစ်ခုခုကလေးတော့ အမှတ်တရ ပြောခဲ့ချင်သည်။

ဘယ်လို လုပ်ရမလဲ စဉ်းစားနေတုန်း အကြံတစ်ခု ရလိုက်သည်။

Facebook.

ယခုနောက်ပိုင်း လူငယ်ပိုင်းတွေသာမက လူကြီးပိုင်းတွေပါ ကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့် အသုံးပြုလာသော social media တစ်ခု။ သားသမီးတွေ အလုပ် သွားကြပြီ ဆိုသည့်အခါ အိမ်မှာ တစ်ယောက်တည်း ကျန်နေခဲ့ရသော အမေ့

အတွက်လည်း တစ်ဦးတည်းသော အဖော်။ အဲဒီကတစ်ဆင့် အမေအတွက် စကားပါးလိုက်မည်ဟု စိတ်ကူးပြီး အမေ့ကို ရည်ရွယ်သော စာတစ်ပုဒ် ရေး တင်လိုက်သည်။

‘လောကမှာ မိဘနဲ့ သားသမီး ဆိုတာ ရွေးချယ်ခွင့် မရှိတဲ့ အရာတွေပါ။ ကိုယ် ရွေးချယ်ခွင့် ရခဲ့တဲ့ အရာတွေအပေါ်မှာတောင် ရာနှုန်းပြည့် စိတ် တိုင်းမကျတတ်သေးရင် ကိုယ် မရွေးချယ်နိုင်ခဲ့တာတွေအတွက် ပိုလို့ တောင် စိတ်ပျက်မှုတွေ ရှိနိုင်ပါသေးတယ်။ အဲသလို မရွေးချယ်နိုင်ခဲ့ကြ တာချင်း တူပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့ သားသမီးတွေက မိဘရဲ့ ဘာမဟုတ်တဲ့ လုပ်ရပ်လေးတစ်ခုအတွက် အပြစ်တင်နေကြတဲ့အချိန်မှာ မိဘတွေက တော့ ခြေမပါ လက်မပါတဲ့ ကလေးမျိုး မွေးလာရင်တောင် စွန့်ပစ်ဖို့ ဝေးလို့၊ ချစ်ဖို့ ဂရုစိုက်ဖို့ ကာကွယ်ဖို့ အမြဲတမ်း အသင့်ဖြစ်နေတတ်ကြ ပါတယ်။’

ဟိုဘက်က အစ၊ ဒီဘက်က အဆုံးရယ်လို့ မြင်နေရတဲ့ အခန်းတစ်ခု ထဲမှာဆို ကျွန်တော်တို့ဟာ ကိုယ် ဒီအခန်းထဲ ရောက်နေပါလားလို့ သိ တတ်ကြတယ်။ ဟိုဘက်မှာလည်း ဘာမှ မမြင်ရ၊ ဒီဘက်မှာလည်း ဘာမှ မတွေ့ရတဲ့ မျှော်မဆုံးတဲ့ ကွင်းပြင်ကြီးထဲမှာ အနေကြာလာတဲ့အခါမှာ တော့ ကျွန်တော်တို့ဟာ ကိုယ် ဘယ်နေရာမှာ ရောက်နေမှန်း မသိကြ တော့ဘူး။ ကိုယ်တစ်ယောက်တည်း ရှိနေသလို ထင်လာတတ်ကြတယ်။ အမှန်တော့ တစ်ယောက်တည်း ရပ်တည်နေနိုင်တာ မဟုတ်ဘူး။ အဆုံး အစ မရှိတဲ့ ကွင်းပြင်ကြီးထဲမှာ ရောက်နေတာပါ။

ဒီလိုပါပဲ၊ လောကမှာ ကျွန်တော်တို့အပေါ် ကောင်းတဲ့သူတွေ အများ ကြီးပဲ ကြုံဖူးပါတယ်။ သူတို့တွေ ဘယ်လိုပဲ ကောင်းကောင်း၊ သူတို့ရဲ့ မေတ္တာတွေဟာ အဆုံးအစ ရှိတယ်။ အကန့်အသတ် ရှိတယ်။ ရယူနိုင်ဖို့ အတွက်လည်း ကြိုးစားရသလို မဆုံးရှုံးဖို့အတွက်လည်း ဂရုစိုက်နေရ တယ်။ ဒါပေမဲ့ မိဘမေတ္တာဆိုတာကျတော့ မွေးကတည်းက ဖောဖောသိသိ ရလာတဲ့အရာ ဖြစ်တယ်။ ရယူနိုင်ဖို့လည်း ပူပန်စရာ မလိုခဲ့သလို မဆုံးရှုံး ရဖို့အတွက်လည်း အားထုတ်နေစရာ မလိုဘူး။ အဲဒီအခါ ကျွန်တော်တို့ ဟာ အနှိုင်းမဲ့တဲ့ ဒီမေတ္တာတရားကို မေ့မေ့လျော့လျော့ ဖြစ်လာကြတယ်။ တန်ဖိုးထားရကောင်းမှန်း မသိကြတော့ဘူး။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် တစ်ယောက်

တည်း ရပ်တည်နေသလို ထင်လာကြတယ်။ အမှန်တော့ ကျွန်တော်တို့
တွေဟာ မိဘတွေရဲ့ အဆုံးအမဲ့တဲ့ မေတ္တာလွင်ပြင်ကြီးထဲမှာ နေနေကြ
တာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီနေ့ကလေးကတော့ အဲဒီလို ကျွန်တော်တို့ မေ့နေတဲ့ အမေ့ရဲ့
မေတ္တာတွေကို တစ်ကျော့ပြန် သတိရစေခဲ့တဲ့ နေ့တစ်နေ့ ဆိုရင် မမှား
ပါဘူး။’

၂၀၁၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၄ ရက်။

ချမ်းသာဖို့ လိုတယ်

ဆင်းရဲတာ မျက်နှာငယ်ရပါတယ်။ အသိပညာကို အားနည်းစေတယ်။ လူမှုဘဝကို လုံခြုံမှု ကင်းမဲ့စေတယ်။ ပျော်ရွှင်မှုတွေ ဆိတ်သုဉ်းစေတယ်။ ဘယ်သူနဲ့ ဖြစ်ဖြစ် ပြိုင်လာတိုင်းမှာ ကိုယ့်ဘက်ကချည်းပဲ အရှုံးပေးနေရတယ်။ ဒါတွေကို ဆင်းရဲတဲ့ မိသားစုက ကျွန်တော်တို့တွေ ကောင်းကောင်းကြီး သိနေကြပြီ ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ သားသမီးတွေအတွက် ချမ်းသာတဲ့ မိဘတွေ ဖြစ်ပေးဖို့ လိုပါတယ်။ ဒါမှ လုံလောက်တဲ့ အကာအကွယ်တွေ ပေးနိုင်မှာပါ။
